

BRÁNA

iNform
uvnitř

04 | 2021

brana.cb.cz

STRACH

... A JEHO VELIKONOČNÍ PROMĚNA

SUCHO. HLAD. KORONAVIRUS.

inzerce

Život v Somálsku vysychá

Aktuální situace v Somálsku je kritická. Pandemie koronaviru zpomaluje veškerou humanitární pomoc i zdravotnické služby. Zemi navíc sužují extrémní sucha. Hlad se násobí a umírajících přibývá každý den. Malé děti jsou ohrožené nejvíce. **Bez externí pomoci se dětská úmrtnost v zemi zvýší až o 13 %.**

Úsměvy na dětských tvářích vystřídal strach v očích a pláč.

Na severu Somálska ve městě Burco se nachází malá všeobecná nemocnice, kam každý den přicházejí další a další rodiče dětí v kritickém stavu. **Doufají v zázrak a prosí o pomoc.**

Oslabené děti, jako je Ahmad na fotografii, jen těžko čelí infekčním onemocněním. Jsou zesláblé a bojují o život. Bez přístupu k jídlu a čisté vodě jsou jejich šance mizivé.

“Somálsko patří do oblasti Afrického rohu, které se přímo věnuje CARE Česká republika. Dlouho usilujeme o potlačení šíření tyfu, spalniček a cholery. Už tak obtížnou situaci ale zkomplikovala pandemie covid-19. Problémy se rozšířily. Věříme, že přístup k čisté a pitné vodě je základním lidským právem, nikoli luxusem”, komentuje situaci projektová manažerka CARE ČR, Lenka Pešková.

Ještě není pozdě podat pomocnou ruku.

“Přidejte se k nám a chraňte ty nejzranitelnější. Váš důležitý dar umožní CARE dále zajišťovat pitnou vodu, základní potraviny i léky pro ty, kdo je potřebují nejvíce,” říká Katarína Klamková, ředitelka CARE ČR.

“Z celého srdce Vám děkuji za to, že myslíte na ty, kteří nemají v životě takové štěstí a neprožijí bezstarostné dětství. Společně se můžeme postarat alespoň o to, aby se dožili dospělosti.”

www.balikypomoci.cz

“DMS CARE 90” na číslo 87 777

číslo účtu: 243 308 210/0300

Z OBSAHU

- 4 Slovo**
Moc Vzkříšeného
- 6 Rozhovor**
Yibayiri Osee Sanogo:
Bůh je zdrojem naděje
- 12 Téma**
Strach
- 19 Inspirace**
O víře s Janem Amosem Komenským:
Pokoj myslí hledat v Bohu
- 20 Rodina**
Karanténa
- 28 Diskuze**
Děti doma?

PŘÍŠTĚ

Křesťanská odpověď na události kolem nás

Daniel, Raus, Marek Vácha, David Novák a další

TIRÁŽ

BRÁNA, evidenční číslo E 5080
04/2021

Ročník Bratrské rodiny 53, Českobratrské rodiny 78

Vydavatel – Církev bratrská, Soukenická 1193/15,
110 00 Praha 1, IČ 00445215

Vyšlo 4. 4. 2021 – Vychází 10× ročně, cena 46 Kč

Šéfredaktor – Bronislav Matulík – bronislav.matulik@cb.cz

Výkonná redaktorka – Ing. Eva Čejchanová – eva.cejchanova@cb.cz

Redakční rada – Mgr. Kateřina Korábková – Mgr. Radislav Novotný

Mgr. Martin Srb – Bc. et Bc. Pavla Lioliasová – redakce.brana@cb.cz

Editorka a korektorka – Bc. Anna Duchková

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Správce webu a sociálních sítí – Bc. Kamila Beranová

Web – brana.cb.cz

Inzerce – inzerce.brana@cb.cz

Tisk – Grafotechna Plus, s.r.o.

Distribuce pro zrakově postižené v elektronické podobě:
szp@scps.diakonie.czPředplatné – u sborových distributorů nebo na adrese
distribuce.brana@cb.cz, tel.: 273 136 629Pro sponzory časopisu – číslo účtu: 1938904339/0800,
(zpráva pro příjemce: Dar pro časopis BRÁNA)Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA,
není-li uvedeno jinak.

Milí čtenáři,

mám přítele, který se naučil docela normálně bát. Dřív se bál, že ho někdo „nakrmí nožem“ nebo že dostane u soudu trest v horní hranici sazby, ale pak najednou zjistil, že se bojí docela obyčejné věci – bál se, že na svobodě neudělá zkoušky a nevezmou ho do školy. Chlap, který neměl strach

postavit se čelem komukoliv, byl ve válce v Sýrii a v životě rozdral i utržil mnoho ran, se najednou začal bát normálním strachem a měl z toho radost. Musím říct, že to zvládl – zkoušky i obyčejný strach ze života, který prožíváme všichni každý den.

Mark Twain napsal: „Odvaha není nemít strach, nýbrž strach zvládnout.“ A to je také důvod, proč jsme pro nejnovější a velikonoční vydání našeho časopisu zvolili téma strachu. Je ho totiž kolem nás v dnešní době nesmírné množství a potřebujeme povzbuzení, lidské i Boží. Mluví se o veliké virové náloži, ale mně se zdá, že nálož strachu z nemoci, z umírání a smrti, z ekonomické krize, nálož existenčního strachu ze ztráty zaměstnání a také vztahových krizí vlivem ponorkové nemoci v rodinách, je v naší zemi obrovská. Ani v nejmenším nechceme a nebudeme realitu strachu bagatelizovat, ale statečně se jí podíváme přímo do očí. Do těch očí, které jsou podle českého přísloví velké.

Strach vidí nebezpečí jako pod zvětšovací sklem. Strach par excellence je pak samozřejmě strach ze smrti. Týká se každého z nás a vyrovnával se s ním na konci svého krátkého života i Ježíš. Římský básník Publius Syrus v 1. století před Kristem napsal: „Strach ze smrti je horší než smrt sama.“ Těžko říct, pro Ježíše bylo těžké Getsemane i kříž na Golgotě. Vstupme ale spolu s kazatelem Davidem Beňou při velikonoční meditaci do Ježíšova příběhu a do nitra jeho následovníků. Spolu s Petrem Jaškem a Marií Frydrychovou, kteří nám otevřeli své nitro, zkusme prožít, že zápas se strachem není nikdy navždy vyhraný, ale dá se zvládnout. Velké povzbuzení vezměme také od kazatele a psychologa Samuele Jindry, který nám pomáhá překonat strach z budoucnosti a z neznámého.

Milí čtenáři, modlím se za vás i za sebe, abychom se s pomocí Boží naučili normálně bát i nebát, jak to prožil můj přítel. Třeba se odvážit nově začít věřit, nově studovat, nebát se změny, odvážit se ke krokům obnovy manželství nebo porušených vztahů v církvi...

BRONISLAV MATULÍK

1Pt 3,15–4,1

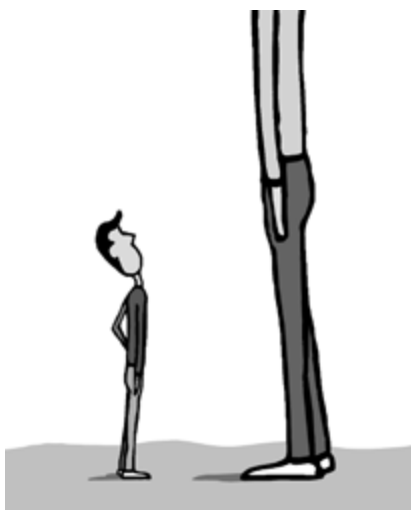
MOC VZKŘÍŠENÉHO

text RADISLAV NOVOTNÝ ilustrace BRÁNA

Prává svoboda k člověku ovšem přišla teprve v Kristu, v jeho moci. Můj přítel začal (paradoxně) teprve ve vězení chápat, že svoboda nespočívá v bezbřehém uspokojování všeho, co si zamane. Osvobozený a svobodný je ten, kdo nepodléhá temnosti srdce, která ho svazuje a zotročuje – vede ho k opakovanému páchání toho, čeho pak opět lituje. Ježíš přinesl svobodu od veškerého zla! Co všechno se skrývá za slovy, že Ježíš přinesl smíření člověka s Bohem a naopak? Je-li Kristus v našich srdcích přítomen, stáváme se opravdu svobodnými. Ne vlastní mocí a silou, ale Duchem Božím. (Za 4,6)

Jak jsme ale zjistili, tato svoboda mnohé lidi irituje, znervózňuje, provokuje a dráždí. My křesťané říkáme: „Jsme svobodní!“ Lidé ze světa říkají: „Jste omezení!“ Jak to, že se cítíme být svobodní ve chvíli, kdy to mnozí cítí přesně opačně? To dává smysl i v dnešní době koronavirové. Vzpomeňme na to, jak se Pavel a Silas modlili a zpěvem oslavovali Boha, zatímco ostatní věžňové je poslouchali. (Sk 16,25).

Moje kamarádka nikdy neměla katolické preláty příliš v oblibě. Když jí ale zavolal kamarád, že s ním přijde nečekaně na večeři kardinál Duka, měli jste vidět ten šrumelec u nich doma. Jak pana kardinála oslovovat? Jeho eminence? Vždyť je to bratr v Kristu! Co přezutí? Co řekne na hostovské papučce? Co mu dát k jídlu? Vždyť není nakoupeno ani navařeno! A co úklid? Znáte to, děti umí dělat pěkný nepořádek! Myslím, že nakonec dostal zapečené tousty. Uctíváme Krista jako vzácného

„A Pán, Kristus, budiž svatý ve vašich srdcích. Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslyšel o naději, kterou máte, ale číňte to s tichostí a s uctivostí. Když jste vystaveni pomluvám, zachovávejte si dobré svědomí, aby ti, kteří hanobí váš dobrý způsob života v Kristu, byli zahanbeni.“

hosta, nebo ho necháme sedět nepovšimnutého někde v rohu? Moc Vzkříšeného v našich životech se těžko projeví, bude-li Bůh zastrčený někde v koutku.

Kristus svým životem ukázal, jaký je nebeský Otec. Moc Vzkříšeného vede nejen k poznání, jaký je Bůh, ale působí i změnu našeho jednání. Dokonce na sebe

dobrovolně bereme omezení, aby mohl lépe vyniknout Kristus mezi námi. Jako Ježíš dobrovolně, svobodně přijal utrpení, my jsme zváni jít tou samou cestou. Přiznám se, sám toho nejsem schopen.

Apoštol Petr ale připomíná, že v tom nejsme sami. Je to cesta, kterou před námi vyšlapal Pán Ježíš Kristus. „Vždyť i Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu. Byl usmrcen v těle, ale obživen Duchem.“ (1 Pt 3,18) Pán Ježíš přivedl do krajnosti slova, že zlo je třeba přemáhat dobrem. Jeho šlépěje k naší svobodě vedly skrze utrpení. Přibral na sebe také důsledky našich nedostatků, proher, slabostí, hříchů, aby nás očištěné přivedl k Bohu. V tom je také naše naděje, bereme-li na sebe svobodně utrpení a omezení místo toho, aby trpěli ostatní. Mám naději, že se k tomu Pán Bůh přizná. Díky této naději může být křesťan i v utrpení stále svobodnější, požehnaný, a vlastně i blahoslavený. Utrpením pro Krista dokazujeme svou věrnost jemu, a čteme také, že se podílíme na jeho utrpení. Pro naše spasení to ale není nic platné. To bylo o Velikonocích pro nás už vydobyto. Z nejhlubší lásky k Bohu a jeho stvoření, nebojme se utrpení, omezení a bolesti.

Existují utrpení, která musíme nedobrovolně pokorně snášet. Mnohá utrpení jsme si zvolili. Utrpení z odmítání, z pronásledování, obětování toho, co máme rádi, ze záměrně zvolené nesnadné cesty, utrpení kvůli kázni, ale i dřina každodenního křesťanského života. Přesto přináší křesťanství

zřetelná pozeňání všemu navzdory. Žádný člověk utrpení neunikne, ale žádný utrpení křesťanovi nemůže ukrást to, na čem v životě nejvíc záleží. Vždyť víme, že i v utrpení patříme cele Bohu a jemu se z ruky nic nevymkne. Dokonce se máme radovat, když trpíme pro činění dobra. Znáte české přísloví: „Pro dobrotu na žebrotu!“ Jak nadějně pak zní: „Proto je lépe trpět pro činění dobra, je-li to Boží vůle, než trpět pro činění zla.“ (1Pt 3,17)

Další část oddílu z Petrova listu (verše 19-20) se stala argumentem pro větu z apoštolského vyznání „sestupil do pekel“. Výraz peklo je v překladu vyznání ovšem poněkud zavádějící. V Ježíšově době byla rozšířená představa, že jakmile člověk zemřel a byl uložen do hrobu, dostal se do kontaktu s podsvětím (h. Šeol - hrob, ř. Hádes). To mělo dvě „oddělení“ - pro spravedlivé „ráj“ a pro zlé hříšníky „peklo“ (gehenna), kde všichni očekávají Poslední soud a budoucí vzkříšení těla. Spravedlivý získá nové tělo, zatímco hříšný bude odsouzen do věčného ohně v den Božího hněvu. (Iz 24,21-22; 2Pt 2,4; Zj 20,1-7) Ježíš nesestupuje do věčného pekla, nýbrž do vězení (žaláře, fylaké) mrtvých. Původní židovská představa posmrtného světa byla jen šedivým místem stínů a zapomnění, nežijících, pohroužených do věčného spánku. Izajáš píše: „Vždyť podsvětí nevzdává ti chválu, smrt tě nedovede chválit, ti, kdo sestoupili do jámy, už nevyhlízejí tvou věrnost.“ (Iz 38,18; Ž 6,6; Ž 115,17; Ka 9,10)

Ježíš odešel kázat duchům, kteří byli ve vězení (3,19). Míneňi jsou ti neposlušní z doby trpělivého Božího čekání ve dnech Noemových, kdy byla stavěna archa. Co z toho vyplývá? Kristovu sestoupení rozumíme tak, že je velikonoční vítězství všeobecné a platí i pro dávno zesnulé. Pravda prostupující celý Nový zákon. „Před Ježíšovým jménem se skloní každé koleno - na nebi, na zemi i pod zemí.“ (Fp 2,10) (Zj 5,13; Ef 4,9-10) Není na světě kout, kde by nemohla být zvěstována Boží milost.

Petr Ježíšovu smrt, sestoupení ho Hádu a vzkříšení považuje za „předobraz křtu, který nyní zachraňuje vás. Nejde

v něm zajisté o odstranění tělesné špíny, nýbrž o dobré svědomí, k němuž se před Bohem zavazujeme - na základě vzkříšení Ježíše Krista, jenž jest na pravici Boží, když vstoupil do nebe a podřídil si anděly a vlády a mocnosti.“

Potopu světa přežilo jen osm lidí - Noe, jeho manželka, tři synové a jejich ženy. Myšlenka bezpečného projití mořem chaosu stojí za uvažování o významu křesťanského křtu. Křest je bezpečnou archou proti Božímu soudu. Nejde o tělesné očištění, duše a života. Petr ho nazývá závazkem dobrého svědomí Bohu, potvrzením smlouvy dané nám v Kristu. Moc křtu ale zcela závisí na vzkříšení Pána Ježíše Krista. On udílí milost jako vítěz. My jsme prohráli, selhali a v boji se Zlým se neosvědčili. Stali jsme se otroky, vazaly Satana, aby nás milost a moc vzkříšeného Pána nejen

očistila, ale také upevnila a obnovila. On je První, Zmrtvýchvstalý, živý Pán, jemuž se ve křtu zavazujeme.

Závěrem: „Když tedy Kristus podstoupil tělesné utrpení, i vy se vyzbrojte stejnou myšlenkou: Ten, kdo trpěl v těle, skoncoval s hříchem.“ (1 Pt 4,1) Velikonoce jsou připomenutím Kristova tělesného utrpení. K naší spáse už žádné další utrpení není třeba. Můžeme ale zvolit cestu sebeomezování dobrovolně, pro záchranu druhých a pro šíření Božího království. Ježíšovým dílem jsme zachráněni, ale zároveň osvobození k novému životu s ním. To si připomínáme ve chvíli, kdy se musíme rozhodnout, zda se vyhnout utrpení v těle. Velký pátek a jeho utrpení není konec, stejně tak naše velké pátky a utrpení jsou jen dočasné. Máme naději, jíž je trvalý, věčný život v Ježíši Kristu.

RADISLAV NOVOTNÝ (1976)

Radislav Novotný - působí jako druhý kazatel sboru CB Praha 1 v Soukenické, ve stanici Kralupy nad Vltavou a Staré Boleslavi. S manželkou Lenkou mají pět dětí. Je skautským vedoucím, věnuje se běhání, včelkám a studiu islámu a arabštiny.

Pán Ježíš Kristus své působení odmyká prorockými slovy: „Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu.“ (Lk 4,18) Velikonoce jsou dovršením této zvěsti. Jakou svobodu nám přináší ukřižování a vzkříšení Ježíše Krista? V čem se pak projeví nabytá svoboda? V první řadě bychom nad tím měli zapřemýšlet každý sám a nejen dnes, ale stále, pořád. V čem spočívá moje svoboda v Kristu? Často máme za to, že svoboda znamená, dělat si, co se nám zachce. Ty hranice! Kdy nás přestanou omezovat? Hranice pravidel, omezení. To si uvědomujeme zvláště teď v „době koronavirové“. Hranice našich fyzických schopností, vnitřních slabostí, materiálního světa. Pamatuji si volání během sametové revoluce: „Svobodu! Svobodu! Svobodu!“ Co přišlo? Byla to opravdová svoboda? Říkámě tomu divoká 90. léta. Začaly vznikat mafie, objevil se termín „tunelování“, mezi lidmi narostla hrubost, cynismus a násilí. To nebyla ta svoboda, kterou mnozí čekali. Přišlo zklamání.

Ve vězení jsem potkal mnoho lidí s různými příběhy. Vybavuje se mi jeden bývalý učitel, který zbohatnul nejprve na překupování marek, pak na pašování efedrinu z Německa pro českou výrobu drog. Nebyl pro něj problém utratit za jeden večer přes sto padesát tisíc korun. Dělal všechno, co se mu zamlulo. Dostal se do fáze, že už ani nevěděl, co má chtít. Všechno měl. Zbyla mu jen prázdnota a zbytečnost bytí. Pobyt ve vězení se mu stal paradoxně vysvobozením.

BŮH JE ZDROJEM NADĚJE

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ foto ARCHIV YIBAYIRI OSEE SANOGO

Býval to kluk z chudé africké vesnice, dnes je mikrobiologem ve federálním ústavu zdraví v americké Atlantě. Bezstarostnost jeho dětství vystřídala tíha zodpovědnosti za jeho lid. Svoji cestu, která vedla i přes tehdejší Československo, s humorem a zcela otevřeně popisuje vědec se srdcem evangelisty Yibayiri Osee Sanogo.

Narodil jste se v Mali. Jaké jste měl dětství?
Mám krásné vzpomínky. Pocházím ze šesti sourozenců – jednu sestru jsem ztratil, takže teď mám už jen dva bratry a dvě sestry. Narodil jsem se na vesnici, která má kolem tisíce obyvatel. Nebyla tam žádná technika – ani elektřina. Vyrostl jsem jako bezstarostné dítě – s kamarády jsme si hráli venku hry, které jsme si sami vymysleli, a to, s čím jsme si hráli, jsme si vyrobili – z pneumatik, ze dřeva. Třeba koně. Nebo jsme běhali za kolem, které jsme roztáčeli pomocí tyče. Neměli jsme elektroniku ani pořádný fotbalový míč. Ale přátelství, která jsem si tehdy vytvořil, trvají dodnes.

Studoval jste na Přírodovědecké fakultě MU v Brně v bývalém Československu. Jak se stane, že se kluk z malé africké vesnice dostane na vysokou školu v srdci Evropy?

U nás na vesnici nebylo moc lidí, kteří chodili do školy. Když jsem tam chodil já, byli jsme jen dva – a ten druhý ve třetí třídě odpadl. Nejbližší základní škola byla osm kilometrů daleko. Bydlel jsem u tety, protože žila ve vsi, která byla blíž. I tak jsem chodil 3 až 4 kilometry do školy a zpátky každý den až do šesté třídy. Líbilo se mi tam a z nějakých důvodů se mi dařilo. Po šesté třídě jsme museli dělat standardizovanou celostátní zkoušku a další stupeň školy byl v městečku.

Čím víc jsem studoval, tím dál od domu jsem se dostával. Bydlel jsem pak na ubytovně, která nepatřila

škole, ale sboru evangelické církve. Vařili jsme si sami a potom mi přijela vařit moje sestra. Byl jsem tam tři roky. Po další celostátní zkoušce jsem šel na gymnázium do okresního města. To už jsem se dostal domů jen o prázdninách. Bydlel jsem u vzdáleného strýce – kazatele. V posledním ročníku se odstěhoval a já jsem hledal bydlení znovu. Hodně studentů je závislých na bydlení u svých příbuzných nebo známých. Gymnázium jsem ukončil v roce 1989.

... a listopad toho roku už jste prožil v Čechách.

Ano. V Mali existoval program, který umožňoval vyslat tři nejlepší studenty ze třídy na studium do zahraničí. Kam, to jsme ovlivnit nemohli. Byl jsem nejlepší ve třídě, celostátně v Mali jsem byl osmý, tak mě vybrali. Ptali se jen, co chci studovat. Původně jsem si vybral medicínu a biologii, ale od dětství nemám rád mrtvoly. Většina lidí je nemá ráda, ale já obzvlášť. To je v medicíně trochu problém. (úsměv) Měl jsem rád lidi, chtěl jsem se o ně starat, pomoci jim od bolesti. Moje zaměření na gymnáziu byla biologie. Chtěl jsem proto studovat mikrobiologii. Kvůli mým výsledkům jsem tajně doufal, že pojedou do západní Evropy nebo do Ameriky, jak to bývalo obvyklé. Ale to se nestalo. Oznamili mi, že pojedou studovat do Československa.

Vaše specializace – krevsající hmyz – asi laikovi nezní lépe než vám tehdy ta medicína. (úsměv) Studoval jste ji, abyste se vrátil do Mali jako odborník na místní problémy?

Chtěl jsem dělat něco, co pomůže lidem v Africe. Nemoci přenášené hmyzem, speciálně malárie, jsou tam velký problém. Bylo přirozené chtít studovat něco takového. Ale cesta k tomuto výběru nebyla přímočará. Na přírodovědecké fakultě jsem dělal obecnou biologii, specializace přišla až potom. O přání studovat mikrobiologii jsem mluvil se svými profesory. Jeden z nich měl jako koníček muchničky – znal je všechny. To jsou takové malé mušky, které taky sají krev a v Africe přenášejí říční slepotu. Nedaleko mé vesnice je feka a hodně lidí tam říční slepotou trpí. Tak jsem se u něj začal učit muchničky. Ale neměl

mě kdo vést, protože on to měl jen jako koníček. Tak jsem skončil u komárů na Akademii věd ve Valticích.

Na českých univerzitách jste pak získal tituly magistra i doktora přírodních věd. Jak zpětně vnímáte úroveň českého vzdělávání?

Myslím, že jsem dostal velmi dobré vzdělání. Když jsem přijel do Ameriky, neměl jsem s úrovní svých znalostí žádný problém – ani ve studiu, ani ve výzkumu. Připraven jsem byl dobře. Musel jsem se naučit ještě hodně nových věcí, ale nesouviselo to přímo s úrovní odborných teoretických znalostí. Jak se prosadit v USA ve vědeckých kruzích a jak být kompetitivní při hledání práce a psaní grantů, jsem se musel učit.

Stavíte proti sobě Východ v devadesátých letech a Západ. Jak jste vnímal Československo a dobu sametové revoluce?

Do Čech jsem přijel v říjnu 1989. Ihned mě poslali do Dobrušky na jazykovou přípravu. Škola začínala v září, takže jsem měl měsíc zpoždění. Hned druhý den mě poslali do třídy, kde se učili říkat „ř“. A mě bolela hlava. (smích) První dny v Čechách mi tu všechno připadalo šedé. Možná to byl ten kontrast s barvami v Africe, ale myslím, že teď je Česká republika barevnější, než byla tehdy. A všechno bylo organizované, ten nařízený řád byl znát. Pamatuji se, jak jsem se v neděli díval oknem, jak rodiče s kočárky chodí sem a tam, tiše a velmi slušně.

Sametovou revoluci jsem samozřejmě zaregistroval, dívali jsme se na televizi. Ale detaily jsem nevnímal – moc jsem tomu nerozuměl, bylo to v češtině. (úsměv) Takže jsem věděl jen to, co jsem pochopil od →

YIBAYIRI OSEE SANOGO (1970)

Studoval mikrobiologii na Masarykově univerzitě v Brně, doktorandské studium absolvoval na Akademii věd ve Valticích.

Po pracovní stáži na Université de la Méditerranée v Marseille pracoval na univerzitě v Kentucky. Stal se manažerem genomového centra v Cleveland Clinic v Ohiu, nyní pracuje ve federálním ústavu veřejného zdraví v Atlantě. Je ženatý, se ženou Veronikou mají tři děti: Esther (12), Elianu (7) a Enocha (4). Jsou členy velkého křesťanského sboru v Atlantě.

starších, kteří už česky uměli. Rozdělení se Slovenskem už jsem sledoval.

Jací tu podle vás žijí lidé?

Já su Moravák jak poleno. (smích) Na Moravě jsem žil jako doma. Mám české „adoptivní rodiče“, kupodivu jsem jich měl několik. (smích) U jedněch jsem měl svůj pokoj. Jezdil jsem k nim na víkendy, tak jako každý student jezdil domů. Chodil jsem k nim na zabíjačky, pracoval jsem s nimi na zahradě... Dodnes jsem s nimi v kontaktu. Když jsme měli svatbu, tak mě vedli k oltáři. Červený kostel v Brně byl plný, bylo tam přes tři sta lidí. Přišlo hodně mých přátel. Já mám Moraváky i Čechy rád. Jsou hodní, krmili mě a vykrmlili. (smích) Na lidi ve vaší zemi mám velmi hezké vzpomínky.

Krista jste přijal už v dětství.

Jak jste realitu socialismu vnímal jako znovuzrozený křesťan?

To byl jeden z důvodů, proč jsem měl strach, že pojedou zrovna do Československa. Už na gymnáziu jsem slyšel různé příběhy lidí, kteří jeli studovat do komunistických zemí – že některým sbalili kufry a poslali je domů jenom kvůli tomu, že byli křesťané. Tak jsem byl nervózní z toho, jak to bude. Ale pamatuji si moment, kdy jsem se po cestě z Ruzyně díval z okna a viděl jsem v poli křížek. V životě jsem do té doby nikde kříž v poli neviděl. Nemohl jsem pochopit, že v komunistické zemi stojí v poli kříž. Ne na kostele, ale v poli! Myslel jsem si, že v Československu křesťané nejsou. A pak jsem viděl všechny ty kostely. V Dobrušce byl katolický. I když jsem pocházel z protestantského prostředí a i když jsem ničemu nerozuměl, byl jsem rád, že jsem se mohl zúčastnit bohoslužby. Byl jsem ale překvapen, že po ní nikdo nezůstal v kostele, aby se se mnou bavil.

Po revoluci jste se naplno zapojil do evangelizací...

Ano. Po jazykové přípravě jsem přijel do Brna a hned se spojil s křesťany z Apoštolské církve, kam jsem chodil až do odjezdu z České republiky. Bylo to

menší společenství, ale byli to lidé, kteří milovali Boha a hodně se modlili. Naplno jsem se zapojil do církevních aktivit – chodil jsem do mládeže, na pouliční evangelizace na náměstí Svobody, vedl jsem domácí skupinku. Byl jsem také součástí společenství zahraničních křesťanských studentů (FICS). To byla organizace, sdružující věřící zahraniční studenty z různých denominací. Scházeli jsme se po skupinách v Brně a v Praze. Naším cílem bylo jednak se navzájem povzbuzovat ve víře, ale také zasáhnout evangeliem lidí v České republice. Měli jsme pěveckou skupinu a lidi, kteří kázali. Často jsme byli zváni do různých církevních společenství, abychom zpívali africké písničky a sloužili při evangelizacích. Rád vzpomínám, jak jsem hrával na kytaru a někdy i kázal a při návštěvách poznal mnoho křesťanů po celé republice.

Vypadá to, že jste nejel jen na studia, ale i na misii... (úsměv) Byla to úspěšná misie?

Na dobu, kdy jsem žil v Česku jako křesťan, mám krásné vzpomínky. Vlastně i za to, jak mi šla škola, jsem vděčil skutečnosti, že jsem se tak intenzivně zapojil do církve. Mezi křesťany jsem se cítil

V AFRICE

Osee v polní laboratoři v Equateur Provincie, Demokratická republika Kongo, zpracovává vzorky podezřelé na ebolu.

doma, hodně mi to ve škole pomohlo. Aspoň jsem to tak vnímal. Bylo to pro mě hodně důležité. Živě si pamatuji, jak mě jednou pozvali, abych na náměstí řekl svoje svědectví. Stál jsem tam a najednou před sebou vidím svého profesora, který mě krátce předtím vyhodil ze zkoušky... (úsměv) Ale podruhé jsem ji už udělal.

Kytara a evangelium. Jste srdcem víc evangelista, nebo muzikant?

Za muzikanta se nepovažuji. Mám rád hudbu, ale na kytaru jsem se naučil hrát až v Česku, protože jsem k ní nikdy dřív neměl přístup. Chtěl jsem hrát křesťanskou hudbu, tak jsem začal chodit do kytarové školy. Ale srdcem jsem evangelista. Rád se sdílím o své víře. V apoštolských kruzích se říká, že je člověk zapálený. Tak to já jsem byl. Byl jsem schopen před přednáškou jít a rozdávat všem ve škole evangelizační

letáky. Nebo napsat v posluhárně na tabuli před příchodem učitele pro všechny studenty čas a místo evangelizace v Brně.

Jak lidé reagovali na evangelizace?

Do revoluce jsme nevěděli, co to je...

Po revoluci přišlo období, kdy byli lidé v Česku dychtiví po duchovních věcech. Bylo to vidět všude – ve sborech, v kostelech i na ulicích. Lidé se zastavovali a poslouchali, mnozí se ptali. Bylo velmi snadné pustit se s někým do duchovních diskuzí. A hodně lidí se obrátilo. Pro mě to bylo pole zralé na sklizeň.

Obrácení jste prožil jako dítě.

Co se stalo?

V podstatě jsem vyrostl v církvi. Moje maminka se obrátila ještě před svatbou. Pocházela z vesnice, kde je první misijní středisko oblasti, ve které jsem se narodil. Náš kmen se jmenuje Bwa, někdy nám říkají Bobo. Mluvíme jazykem bwamu/boomu. V mé vesnici byl už v době mého narození malý protestantský sbor. Kazatelem byl mamčin bratr. Tatínek byl nevěřící a zemřel, když mi bylo šest.

Do sboru jsem s maminkou chodil odmalička, učili jsme se veršičky a různé biblické příběhy. A nepřestal jsem tam chodit, ani když jsem byl větší. Když jsem chodil do šesté třídy, konaly se tam evangelizační večery. S dětmi kazatele, se kterými jsem kamarádil, jsem šel dopředu, klečeli jsme a modlili jsme se. Ale výrazný zlom nastal, až když mi bylo šestnáct. Kázání tehdy bylo o tom, že není nic skrytého, co nebude jednou zjeveno. Tam jsem šel dopředu a odevzdal jsem život Bohu.

Máte nějaký zvlášť oblíbený verš v Bibli?

Mám oblíbené verše v Bibli, ale mění se často podle životního rozpoložení, ve kterém se nacházím. Právě teď hodně prožívám skutečnost, že Pán Bůh je věrný. Tak mě oslovuje 5. Mojžíšova 7,9: „Poznej tedy, že Hospodin, tvůj Bůh, je Bůh, Bůh věrný, zachovávající smlouvu a milosrdenství do tisícího pokolení těm, kteří ho milují a dbají na jeho přikázání.“

Můžete ho říct v jazyce bwamu?

V bwamu/boomu zní: „Tuwatiyanro 7,9: „Ma bun sin mi tawe a zuun lo a li Nawasi míi Deebeenu a Deebeenu mu. Dín Deebeenu so ne a tan'ereso wee esi mi pulema wá, a bá ne yi wá li, aa fi li tuwena na, li wee we tetemu han bá, fuwa han uwe bemumuwen-buwe.“

Proč zrovna tento verš?

Když se dívám zpátky na svůj život, tak vidím, jak mě Boží ruka doprovázela až dodnes – jak v dobách dobrých, tak i zlých. Vědět, že Bůh je věrný a zachovává svou smlouvu a milosrdenství do tisícího pokolení, mi dodává vnitřní klid v tomto světě plném životních nejistot. Boží věrnost mě

LIDÉ V AFRICE MAJÍ VELKOU VÍRU. JSOU TO LIDÉ, KTERÍ ŽIJÍ Z NADĚJE.

taky ujišťuje v tom, že životní běh, který běžím, dobehnu úspěšně navzdory všem úskalím a mým vlastním nedostatkům. Toto vědomí mě vede k pokoře a k tomu, abych skutečně bojoval dobrý boj víry až do smrti nebo do příchodu Páně.

Když jsem se stal křesťanem, tedy když jsem Bohu a lidem řekl, že Ježíše budu následovat a sloužit mu celý život, vzal Pán Bůh můj závazek vážně a vstoupil se mnou do věčné, neporušitelné smlouvy skrze svého syna Ježíše Krista. Boží věrnost je zřetelná v celé Bibli, od Genesis po Zjevení, a jeho spasitelné dílo skrze jeho syna Ježíše Krista je důkazem jeho věrnosti k smlouvě, kterou uzavřel s člověkem už v ráji. A tak my jako křesťané můžeme z vědomí Boží věrnosti čerpat svou naději, životní jistotu a klid v tomto rozbouřeném světě. Líbí se mi, jak to

vyjadřuje apoštol Pavel v 2. Tim. 2:12–13: Jestliže s ním (Bohem) vytrváme, budeme s ním i vládnout. Zapřeme-li ho, i on nás zapře. Jsme-li nevěrní, on zůstává věrný, neboť nemůže zapřít sám sebe.

Kolik lidí na světě mluví bwamu?

Jazykem bwamu nebo boomu mluví přes milion lidí v Mali a ve vedlejší zemi Burkina Faso. V Burkině Faso existují další podobné varianty tohoto jazyka, což se dá k celkovému počtu lidí, kteří tento jazyk používají, připočítat. Jazyk bwamu je jazyk tonální – podle intonace se mění význam slov. Například „naa“ může znamenat maminka, kráva, stodola nebo pokakat se.

Existuje Bible v tomto jazyku?

Ano. První misionáři přijeli k Bwa někdy začátkem 20. století. Spolupracovali s lidmi, kteří uvěřili, aby mohli přeložit Bibli. Napřed s nimi vymysleli písmo a překládali jen veršičky a pak Nový zákon. Misionáři museli ale napřed učít místní lidi psát a číst, protože první křesťané v Mali neuměli ani jedno ani druhé. Založili misijní školu ve vesnici nedaleko mého rodiště – hodně lidí se tam vzdělává jak v čtení a psaní v bwamu, tak v křesťanství. Funguje dodnes. Mají tam také školu pro mladé ženy, tedy pro dívky těsně před svatbou, kde se nejen učí číst a psát v bwamu, ale učí se také biblickým principům fungování křesťanské rodiny. Otevřeli tam i malou polikliniku, která se stala zdravotním střediskem pro celou oblast.

Dalo by se říct, že křesťanství hodně přispělo k intelektuálnímu rozvoji lidí Bwa. První děti, které chodily do státních francouzských škol u Bwa, byly většinou děti katolických a protestantských křesťanů. Od malička si pamatuji, že jsme měli Bibli, vlastně Nový zákon a zpěvníky v bwamu. Starý zákon jsme ale neměli, ten byl vydán teprve v roce 2013. To jsem už byl v Americe. Byla to velká radost a oslava pro křesťany, a hlavně pro kazatele, kteří se museli naučit jiné jazyky (bambarštinu, tj. národní řeč v Mali, nebo oficiální jazyk země – francouzštinu), aby kázali ze Starého zákona. →

I když teď mluvím více francouzsky nebo anglicky než bwamu, mít Bibli ve vlastním jazyce je i pro mě velkým přínosem. Jsou jazykové výrazy, které se prostě dají dobře pochopit a vyjádřit jen v mateřské řeči. Například slovo věrnost v 5. Mojžíšově 7,9 se v bwamu nepřekládá jako věrnost ve vztahu. V bwamu by ten výraz neměl hluboký význam – v kultuře Bwa je běžné, že každý člověk je věrný svému partnerovi i rodičům. Pro lidi Bwa je ale hodně důležité „dané slovo“. Člověk dobrého charakteru, je „tan’ereso“, tedy člověk „jednoho hlasu, jednoho slova“ – někdo, kdo nemění svoje slovo hned poté, co ho vysloví. A tak v tom verši je Bůh popsán jako „tan’ereso“. Pán Bůh stojí za svým slovem, nemění ho poté, co ho vysloví. To nás ujišťuje jako křesťany.

Máte dvě křestní jména, ale lidé vám říkají Osee. To je Ozeáš?

Ano. To je moje křesťanské jméno – podle malého proroka. Vybral jsem si ho sám, když jsem se po obrácení nechal pokřtít. Yibayiri je jméno, které mi dali rodiče při mém narození. Ale i v Mali mi lidé poté, co se dozvěděli, že jsem se obrátil, říkají Osee.

Čím je pro vás život s Bohem dnes?

Pořád si uvědomuji, jak velké požehnaní bylo, že jsem uvěřil v Krista. Věřím v Boha, a On je pro mě zdrojem naděje, směrem a smyslem života. Když se ohlížím zpátky, vidím, jak mě vedl až do bodu, kde jsem dnes. To je jeho milost, jeho dar. Přál bych si být pořád tak zapálený, jak jsem byl, přál bych si být víc s Ním, stát se lepším křesťanem. Pořád mám kam růst. Ale to, co cítím především, je vděčnost, že jsem mohl uvěřit.

Dnes jste vědcem, až tam vás Bůh dovedl. Mnoho lidí si myslí, že věda a víra stojí proti sobě. Co vy? Objevujete genialitu Stvořitele, nebo mezičlánky evoluce?

Nejsem odborník na srovnávání vědy a nauk víry, takže budu mluvit za sebe. Věřím, že Pán Bůh stvořil svět se vším, co je na něm, a nám lidem dal schopnost,

abychom ty věci objevovali. Vidím, že věda a víra nejsou v rozporu. Víra je součástí mého života, je to můj život. Já žiji vírou, vírou v Boží slovo. Věda a výzkum jsou moje profese – to, co dělám, co mě živí.

V první třídě jste odešel z domu a do své vesnice jste se už nevrátil – pracoval jste v genomovém centru v Cleveland Clinic v Ohio a v současnosti jste vědcem ve federálním ústavu veřejného zdraví v Atlantě. Ale pro Afriku pracujete. Jak?

Pracuji v mezinárodním oddělení, které podporuje zdravotní systémy v různých zemích Afriky. Jsem moc rád, že jsem se mohl zapojit do práce ve veřejném zdravotnictví a svou odbornou kvalifikaci a zkušenosti používat k pomoci lidem,

DOMA JSEM TAM, KDE MÁM NEJVĚTŠÍ KUFR.

kterí to nejvíc potřebují. Do Afriky služebně cestuji už asi pět let a jsem Bohu vděčný, že mohu Africe něco vrátit.

Pandemii covidu-19 vidíte jako mikrobiolog jinak než my ostatní. Je to tak?

Nejsem odborník na covid-19. I když pandemii vidím z pohledu mikrobiologa a odborníka veřejného zdravotnictví, prožívám ji stejně jako každý jiný občan – pandemie nějak zasáhla každého. Byl jsem kvůli ní evakuován z Konga – měli jsme tam být měsíc, ale po dvou týdnech jsme se museli vrátit. Svět se stal jednou vesnicí a nemoci se šíří všude, takže jsem něco podobného čekal. Ale hodně mě udivila rychlost, s jakou se virus rozšířil. Moje práce je zastavit nemoci – izolovat ohnisko a zastavit nákazu dřív, než se rozšíří. To je to, co dělám. Ale s koronavirem to nebylo možné, najednou byl všude. Rozsah pandemie a to, jak nás to přemohlo, mě překvapily.

Máte jako křesťan nějakou teorii, jak může současná situace zapadat do Božího plánu?

Nemám. Ale v Bibli je napsáno, že těm, kdo milují Boha, všechny věci napomáhají k dobrému. Pandemie zasahuje křesťany i nekřesťany, a přijmout, že může napomáhat k dobrému, je těžké. Ale věřím tomu, že Bůh je nad tím. Není to konec světa, nemyslím si, že to je Boží trest. Věřím, že to přejde a že z toho může vzejít něco, co oslaví Boha. Věci se dějí. Pandemie už tu byly. Od Adama je výsledek hříchu smrt. A tu může způsobit mnoho věcí. I virus. To, čím procházíme, je důsledek toho, že žijeme v porušeném světě. I my křesťané bychom si měli víc uvědomovat, že náš život je krátký a křehký. A že máme velmi omezený čas na to, abychom Bohu dělali čest a víc mu sloužili.

Při své poslední pracovní cestě do Afriky jste provozoval polní laboratoř na diagnostiku vzorků pacientů s podezřením na ebolu. To je jiný kalibr než koronavirus. Míváte strach?

Vždycky mám strach. Vůči virům mám velký respekt, protože vím, co mohou udělat. Dlouho jsem pracoval v laboratoři, pěstoval jsem mikroby v tak velkém množství, že mě kdykoli mohly zabít. Při práci s mikroby se konstantně velmi dbá na bezpečnost. I teď chráním sebe a rodinu – rouškami, dezinfekcí... Není to dokonalé, ale člověk udělá, co může. Opatření proti koronaviru tady v Atlantě pomáhají, tak se jich držíme. Ebola, jak říkáte, je jiný kalibr. Bez léčení nemá šanci na přežití 70 až 80 % nemocných. Takže když s ní pracuji, držím se všech opatření, které nás mají chránit. A pak se paradoxně v laboratoři cítím bezpečně.

Jak prožívají takovou nákazu lidé v ohrožených oblastech?

Lidé v chudých oblastech Afriky mají velkou víru. Jsou to lidé, kteří žijí z každodenní naděje – bez ohledu na to, jak jsou chudí. Ráno vstanou a věří, že do večera to bude dobré. Vyrůstal jsem v chudobě, tak vím, jaké to je. Když teď jedu do Afriky,

RODNÁ VESNICE
Nová modlitebna Konila-Coura
a pěvecká skupina sboru.

**Žijete s rodinou v Atlantě, ale
nezpřetrhal jste pouta ani s Mali, ani
s Českou republikou – máte za ženu
Češku... Kde se cítíte být doma?**

To není dobrá otázka, protože odpověď se manželce líbit nebude. (smích) Vždycky říkám, že doma jsem tam, kde mám největší kufr. Takže v Atlantě. Možná tím, že jsem od malička hodně cestoval, tak se cítím doma tam, kde dělám, co potřebuji a co se mi líbí. Tam, kde mám rodinu a kde se o ni mohu starat.

**Když se vracíte do své rodné vesnice,
jsou na vás hrdí, nebo je to normální,
že se kluk z vesnice stane vědcem
v Americe? Můžete jim nějak pomoci?**

Je to dost výjimečné – jsem jediný z vesnice, kdo se dostal ve studiu tak daleko. Pořád nesu tíhu, že jim dlužím – rodině, vesnici, Mali. V roce 1993 byl u nás na vsi hladomor. Když jsem se to dozvěděl, řekl jsem to v Česku ve sboru – a oni udělali sbírku. Přispěli různí lidé, kteří mě znali. Vybrali asi dva tisíce dolarů a dali

mi to, abych svým lidem pomohl. Dovezl jsem to až tam. V městečku jsem koupil proso pro celou vesnici a oni to pak s koňmi na vozech dopravili do vesnice a rozdávali. Když jsem byl ve Francii, tak jsem jim sehnal grant asi na 6 tisíc eur, ze kterého se postavily veřejné záchody a obecní pumpa, a s dalšími dotacemi z Word Vision pak začali budovat školu. Můj sbor v Americe pak pomohl v naší vesnici postavit modlitebnu. Takže ano, leží mi na srdci. Pomáháme, jak můžeme.

**Zažil jste toho hodně. Co jste prožil
s Bohem a nikdy na to nezapomenete?**

Vyberu si příklad z Česka. Když jsem tam poprvé přijel, absolvoval jsem kompletní zdravotní testy. Něco u mě našli. Pro ně to byl důvod, abych na studium nenastoupil – rozhodli se, že mě pošlou domů. Přestali mi dávat stipendium a v podstatě jsem jen čekal na letenku zpátky do Mali. Žil jsem tehdy takový „život Daniela“ – vyhrazoval jsem si třikrát denně čas na modlitby, byl jsem Bohu hodně blízko. Bylo to těžké, byl to konec mých snů. Všichni to věděli: Osee se vrátí domů. I učitelka češtiny to věděla. Nemusel jsem ani chodit do třídy, mohl jsem zůstat na pokoji a čekat na letenku. Ale nechtěl jsem jen tak sedět, tak jsem do školy chodil.

Byla revoluce a hodně věcí se měnilo. Škola dostala novou ředitelku, která mě měla ráda, protože jsem byl dobrý student. Napsala dopis na ministerstvo s žádostí o vysvětlení. A za nějakou dobu jsme dostali z ministerstva dopis, že mohu zůstat. Myslím si, že to byla Boží milost, odpověď na moje modlitby. Protože byli lidé, kteří se vrátit museli.

Co považujete v životě za nejdůležitější?

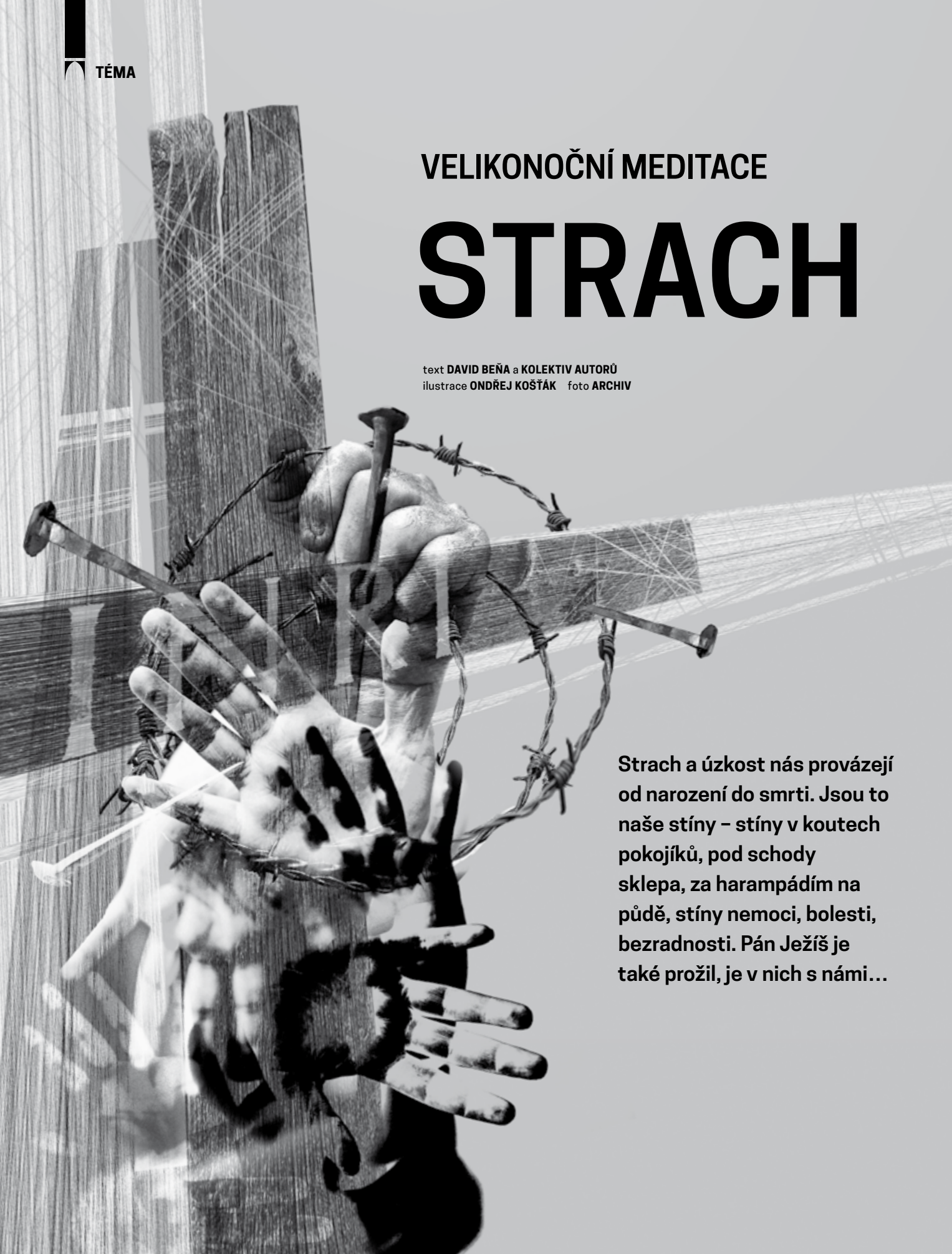
Mým posláním teď je starat se o svoji rodinu. Pán Bůh mi dal velmi dobrou ženu, pochází totiž z jižní Moravy. Máme tři krásné děti. Myslím, že Bohu nejlépe sloužím, když se starám o svou rodinu a o ty, kteří jsou mi nejbližší. A to mohu dělat jen s Boží pomocí.

vidím ten rozdíl mezi lidmi na Západě a v chudých zemích. V Americe každý žije více méně pro sebe a pro rodinu, společnost možná tvoří lidi ze sboru. Lidé v Africe jsou jiní – veselejší, společenější, život je tam barevnější. Žijí tam všichni společně. A když přijde nějaká nemoc, nehrouť se strachem. Pořád žijí svůj život. Nemoci, a to ani ty, proti kterým tam bojujeme, pro ně nejsou prioritou. Mají další různé starosti – jak nakrmit děti, co jim obléct, jak je poslat do školy. Žijí tam s epidemiemi malárie, žluté zimnice, spalniček... a když přijde ebola, neparalyzuje je to. Nenaříkají: „Všichni umřeme!“ Pro ně je to jen jedna z mnoha nemocí.

VELIKONOČNÍ MEDITACE

STRACH

text **DAVID BEŇA** a KOLEKTIV AUTORŮ
ilustrace **ONDŘEJ KOŠŤÁK** foto ARCHIV

Strach a úzkost nás provázejí od narození do smrti. Jsou to naše stíny – stíny v koutech pokojků, pod schody sklepa, za harampádím na půdě, stíny nemoci, bolesti, bezradnosti. Pán Ježíš je také prožil, je v nich s námi...

Tu s nimi přišel na místo zvané Getsemane a řekl učedníkům: „Počkejte zatím zde, já půjdu dál, abych se modlil.“ Vzal s sebou Petra a oba syny Zebedeovy; tu na něho padl zármutek a úzkost. Tehdy jim řekl: „Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se mnou.“ (Mt 26,36–38)

Takto uvádí Matouš velikonoční perikopu o modlitbě v getsemanské zahradě. Pozdě večer opouští Ježíš s učedníky hradby svátečního Jeruzaléma a za zpěvu chvalozpěvů odchází na Olivetskou horu, aby se tu, jak měl ve zvyku, o samotě modlil.

Ježíšovy emoce

Tu však na něho padá zármutek a úzkost, počíná se rmoutit a znepokojovat (říká studijní překlad), truchlit a cítit bázeň (říká Žilka), zachvacuje ho úzkost a tíha (Bible 21), smutek a sklíčenost, bázlivost. Markovo evangelium mluví o děsu, hrůze, chvění; mnohé starověké rukopisy Lukášova evangelia doplňují zmínku o strachuplném zápase, ba o potu, který kanul na zem jako krůpěje krve. A Ježíš žádá své učedníky, aby pro tentokrát aspoň zpovzdálí bděli v modlitbě s ním...

Víme, věříme, že Kristus byl člověk z masa a kostí! Pro křesťanskou víru je klíčové, že spasitel nepřišel v podobě nehmotného přízraku, nýbrž prošel strážněmi narození i smrti, znal únavu a žízeň, pot práce i utišení spánku. Cítíme, že Ježíšova slova a činy jsou nabyté emocemi. Čteme, že zástupy i jednotlivci na něj reagovali emotivně. Může proto překvapit, že evangelisté popisují Ježíšův vnitřní život jen výjimečně. Matouš je nejvíce skoupý na slovo: Ježíš se „podivil“ nad vírou důstojníka a „litoval“ zástupy; až na getsemanskou úzkost však první evangelista jiné, další Ježíšovy emoce nezmiňuje.

Marek je o něco sdílnější: Ježíš se „rozhněval“ na farizeje a na učedníky, když svou zbožnost stavěli nad potřeby konkrétních lidí v nouzi; „s láskou“ naopak pohleděl na bohatého mládence, který hledal Boží království. Lukáš navíc zmiňuje Ježíšovu radost nad spásou učedníků, jeho lítost nad osiřelou matkou, pláč nad nekajícím Jeruzalémem či velkou touhu naposledy s nejbližšími oslavit pesach. Dojetí nad zármutkem betánských sester, jak o něm vypráví Jan, je

proslulé. O moc víc však o Ježíšově niterném prožívání nečteme.

Ano, předpokládáme a nad skoupými slovy evangelistů si domýšlíme, že nad mrtvou Jairovou dcerou zalkal – že musel zalkat; že se zaradoval – musel se přece zaradovat –, když se opět nadechla a začala mluvit. Nebo že se určitě rozčílil, když v chrámu narazil na směnárníky. Ano, zvykli jsme si představovat si tu laskavou, tu přísnu a jindy zas posmutnělou tvář svého Pána. Jsou to však ponejvíce právě a jenom naše představy. Jsou správné? Proč by nebyly? Nový zákon však o Ježíšovu psychologii nejeví valný zájem. Jako by ji většinou spíše zahaloval závojem a našim očím vnucoval něco jiného: jeho příběh, činy, slova. Ty jsou pro víru podstatné.

O to nápadnější je getsemanská perikopa! O to silněji vyzní emotivní výrazy, kterými se tu s bezmála nemilosrdnou otevřeností popisuje Ježíšův stav (zármutek, úzkost, smutek, hrůza, tíha, strach, zápas); ba on sám přiznává, že je „smutný až k smrti“. Co se tu děje? Ztratil snad Ježíš svůj pověstný nadhled, rozvahu, moc? Zachvátila ho snad „nemoc k smrti“, jak filosof Kierkegaard nazval zoufalství – rozkol se sebou samým, s vlastní životní cestou, se světem?

Ježíšův zápas se smrtí

„Poodešel od nich, padl tváří k zemi a modli se: „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich. Avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.““ (Mt 26,39)

Od nepaměti byl Ježíšův getsemanský zápas srovnáván s poslední hodinkou athénskému filosofa Sókrata, jak ji v dialogu Faidón popsal jeho žák Platón. I Sókratés byl vlastním národem nespravedlivě odsouzen na smrt. I Sókratés čelil neodvratnému faktu v kruhu milovaných učedníků. I jemu podali kalich – neobrazný, skutečný, číši naplněnou jedem. Na rozdíl od Ježíše však Sókratés v pokoji a míru hovořil se svými přáteli. Utěšuje je a ještě naposledy učí, že tělo je vězení, z nějž nyní jeho nesmrtelná duše může konečně uniknout; smrt je branou – pouhou branou – k opravdové blaženosti. Má-li člověk takové vyhlídky, bylo by pošelil se rmoutit, propadat strachu a panice. A tak Sókratés přátelsky rozpráví dokonce s mužem, který pro něj z rozkazu athénské vlády připravuje smrtící nápoj; a filosof →

DAVID BEŇA,
lic. theol.
(1975)

kazatel, tajemník
odboru RCB
pro vzdělávání,
učitel religionistiky
a Starého zákona
na Evangelikálním
teologickém semináři. S manželkou
Evou a třemi dětmi
žije v Litomyšli.

se ještě s posledním dechem rozpomíná na jakýsi drobný dluh, který za něj mají přátelé urovnat...

Jak nápadně jiný obraz malují evangelisté! „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich,“ modlí se Ježíš. Vzpírá se smrti, nefilosoficky, vši silou, jako by nemohl jinak. Smrt mu není přítelkyní, osvoboditelkou z tělesnosti, branou do ráje. Smrt je nepřítel života, strašný nepřítel, kterému se smrtelník vzpírá do posledního dechu. (Takto kontrast mezi Sókratem a Ježíšem vypočítal Oscar Cullmann v knížce věnované vzkříšení těla. Basilejský teolog poukazuje na odpor starozákonních žalmistů vůči smrti – v říši mrtvých nikdo nechválí Hospodina. Zdůrazňuje, že smrt není přirozenou součástí Božího stvoření, ale úpadkem a trestem, posledním Božím nepřítelem, kterého si Kristus musí podmanit, jak učí Pavel.)

Či snad Ježíš kalichem myslil spíše onu konkrétní, hrůznou, trýznivou podobu své smrti? Římský kříž? A všechno bezectné, co mu bude předcházet? Zradu učedníků, samotu mezi nepřáteli, bezprávné spiknutí velerady, populismus protektora Piláta, krutost okupačních vojáků, bezmocnou útrpnost zástupů i cynický posměch katů? Tohle všechno hříšné, co ho dostane na kříž? Tížil ho smutek nad vlastním rozpolceným lidem, soucit s pohanskými okupanty, kteří nevědí, co činí? Sevřela ho obava, co bude

s jeho žáky, jak jen bez něj obstojí? (Předně tuto pastýřskou obavu, a ne strach ze smrti, spatřovali v Ježíšově getsemanském zápase někteří otcové antické církve.)

Anebo je snad oním pomyslným kalichem, jemuž by se Ježíš nejráději vyhnul, Otcův hněv, vylévaný tentokrát ne na Boží nepřátele, ale – jak nepředstavitelné, jak nesnesitelné – na milovaného, poslušného Božího Syna? (Tak asi chápe vyprávění většina z nás.) Jak známo, izraelští proroci opakovaně srovnávali Boží soudy s kalichem, který Hospodin podává nepřítelům, Babyloňanům, zatvrzelcům z Izraele: „Vezmi z mé ruky tuto číši vína rozhořčení a napoj jím všechny pronárody, k nimž tě posílám. Ať pijí a vrávorají a třeští před mečem, který mezi ně pošlu.“ Leká se Ježíš hříchu, který zástupně nese, zavržení, jež bude muset snést, Otcova soudu? Strachuje se pekla opuštěnosti, kterou si nezasloužil, kterou od věčnosti nepoznal?

Doufá každopádně, že by kalich snad přece jen nemusel nakonec pít: „Abba, Otče, tobě je všechno možné, odejmi ode mne tento kalich.“ Bůh je všemohoucí, může najít jiné způsoby spásy! Nemusí soudit, s lítostí se může, jako už tolikrát, odvrátit od zla, které zamýšlel. Nemůže snad svého Syna uchránit ponížením, mučením, smrtí, zavržením? Vždyť jemu je všechno možné, vždyť je jeho milující Otec!

ROZHOVOR

Vůči strachu nejsme imunní

Rozhovor **KATEŘINY HODECOVÉ**

s **PETREM JAŠKEM,**

spolupracovníkem české pobočky organizace
Hlas mučedníků, členem kladenského sboru CB

V prosinci 2015 byl zadržen v Chartúmu kvůli údajné protistátní činnosti a uvězněn. Koncem února 2017 dostal milost od soudánského prezidenta a vrátil se do Česka.

Tvůj příběh proběhl všemi médii, sledovala tě doslova celá republika. Řekl bys, že se dá nějak připravit na pronásledování?

Během své práce pro Hlas mučedníků jsem prošel celou řadou příprav a školení, co se týče praktických věcí, jak na danou situaci reagovat. Je pravda, že když je člověk na začátku připravován na to, co by se mohlo stát, ale pak jezdí a pokaždé se z těch cest vrací, stávají se určitou rutinou a člověk nebere strach moc vážně. Stává se součástí života. Ohledně pronásledování pro víru jsou v Bibli návody, kterých je dobré se držet

a které umožní připravit se na různé situace. Ale rozhodně to není tak, že existuje příprava, po které by si člověk mohl říct: „Tak, teď jsem na to připraven.“ Troufal bych si říct, že je to naopak – kdo si tohle řekne, tak pak v reálné situaci selže. Připravenost vždycky vyžaduje určitou pokoru a je jednoduchá – zůstávat v Kristu.

V 15. kapitole Janova evangelia v prvních deseti verších Ježíš mluví o tom, že on je vinný kmen, jeho Otec je vinař a my jsme ratolesti. Vyplývá mi z toho několik zásad. Jednou z nich je zůstávat v Kristově slovu – musíme se sytit Božím slovem, číst Bibli. To je jedna ze základních podmínek v přípravě na jakoukoli situaci. Druhá je ta, že člověk zůstává součástí kmene

Dotýkáme se tu tajemství Boží vůle. Proč musel Boží Syn trpět? Musel?! Proč musel projít smrtí, utkat se s ní, strpět ji, a zrovna takovým způsobem? Nespěchejme s odpověďmi. Při pozorném čtení Písma pak uvidíme, že Boží slovo nenabízí zaokrouhlené rovnice či kulatné algoritmy, nenajdeme tu nebeské účetnictví ani duchovní gramatiku. Na tajemství, otázku kříže přináší Bible spíše různé odpovědi, různé nápovědi: takže písmáci už bezmála dva tisíce let slabikují a vynášejí různá řešení. A nezbývá nám než věřit Boží lásce – že právě tudy chtěla jít, aby nás zachránila, smířila, vzkřísila z mrtvých. Nezbývá než věřit Kristově poslušnosti: „Ale ne, co já chci, nýbrž co ty chceš.“

Ježíšův zápas o poslušnost

„Odešel podruhé a modlil se: ‚Otče můj, není-li to možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.‘ A když se vrátil, zastihl je opět spící; nemohli oči udržet. Nechal je, zase odešel a potřetí se modlil stejnými slovy. Potom přišel k učedníkům a řekl jim: ‚Vstaňte, pojďme!‘“ (Mt 26,42-46)

Evangelisté shodně zmiňují, že učedníci nebyli s to bdít s Ježíšem. Únavou neudrželi oči, zármutek je přikrýval milosrdným spánkem. Jejich mistr mezitím o samotě zápasil se svým

Otcem... a sám se sebou. Třikrát té noci padl tváří k zemi. Třikrát prosil Všemohoucího o ulehčení, o vysvobození, o jinou cestu. Třikrát se pokoušel zřít kalicha, který měl brzy vypít. A třikrát se nakonec podvolil, rozhodl se uposlechnout: „Avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ Anebo: „Buď vůle tvá.“ Což jsou ostatně slova, jaká učil své následovníky říkat i v jejich, respektive našich modlitbách.

Třikrát Pán Ježíš zápasil. A třikrát dospěl k onomu stejnému závěru. To číslo je zde podstatné! Nejen snad proto, že všechna důležitá rozhodnutí se ve shodě s životní zkušeností odehrávají takřkajíc natřikrát – teprve pak jsou skutečně pevná, skutečně rozhodnutá, aneb „do třetice všeho dobrého“. Nýbrž důležitý je tu očividně i onen čas, ono trvání zápasu, onen proces, cesta, kterou Ježíš třikrát – a nakonec definitivně – urazil od proseb k přitakání, od zármutku a úzkosti k odváznému, činnému rozhodnutí.

Slova „buď vůle tvá“ nestojí na začátku Ježíšovy modlitby. „Buď vůle tvá“ možná překvapivě není její východisko, bezpečné, snad od věčnosti a na věky zaujaté stanovisko. Nýbrž „buď vůle tvá“ je – třikrát a napotřetí definitivně – vybojovaný výsledek modlitby! Jejím východiskem je láska („Abba, Otče“) a důvěra („tobě je všechno možné“). Její cestou je prosba a otevřená žádost, vlastní představa a vůle, vlastní strach a touha („odejmi ode mne →

ROZHOVOR

– církve, živého křesťanského společenství. Neexistuje individuální, solitérní víra, která by dlouhodobě mohla odolávat. A třetí, nejdůležitější zásadou je, že jako ratolest zůstává spojena s kmenem, i my musíme mít intimní modlitební spojení s Kristem.

Když se těchto tří věcí budeme držet, tak můžeme říct, že zůstáváme v Kristu. A když zůstáváme v Kristu, jsme nejlépe připraveni pro jakoukoli situaci, ve které může být naše víra podrobena zkoušce. Žádná situace nás nemůže překvapit nepřipravené. Není to o pocitu, že v daném momentu mám tak silnou víru, že vydržím. To je většinou pýcha, která může předcházet pád.

Ta situace v Chartúmu v prosinci 2015 – zaskočilo tě to?

Do určité míry ano, právě proto, že se ta situace vymkla z rutiny – najednou jsem se nevrátil z běžné čtyřdenní předem naplánované cesty. Překvapení tam bylo. Ale protože jsem v té době už aktivně připravoval křesťany, kteří žijí stále ještě ve svobodě, aby počítali s tím, že může dojít k pronásledování,

bral jsem to jako něco, co je pro křesťana přirozené. A moje otázky nezněly: „Bože, proč?“ Protože situace, kdy budeme pro svou víru předvádění před nějakou totalitní autoritu, nám Pán Ježíš dopředu oznámil. Až potom, když čas běží a člověk se nevrací domů, vyvstávají jiné otázky: „Jak dlouho, Pane?“ S tím souvisí otázka, jak je člověk schopen tu situaci zvládat. Přijdou obavy, strach, co bude – člověk se nebojí jen o sebe, ale má na mysli a na srdci svoje nejbližší.

Když přišel strach, co jsi prožíval? K čemu ses upínal? Co na něm bylo nejhorší?

V první fázi, když jsem neměl žádný kontakt s rodinou, nemohl jsem jim nic říct, to byla spíš starost o nejbližší – jak oni se s tou situací vyrovnají. Neměl jsem Bibli, nemohl jsem ji tam mít, byl jsem mezi nepřáteli evangelia. Jediným prostředkem, jak člověk může získat Boží pokoj, je modlitba. Stala se pro mě jediným zdrojem Božího pokoje, a to nejen modlitba moje, ale i mnohých křesťanů, kteří se v té době modlili za mě.

Modlitba je široký pojem. Jak a za co ses modlil?

Mohu-li to zhodnotit ze svého pohledu, tak první čtyři měsíce byly moje modlitby hodně sobecké. Člověk se modlí hlavně za svoje propuštění, za to, aby se mohl setkat se svými blízkými a aby ta situace skončila. Ale pak mi Pán Bůh otevřel oči a já jsem pochopil, že se mnou v té situaci má nějaký svůj vyšší plán – abych tam, kde jsem, zvěstoval evangelium. Bůh tam otevřel dveře a já jsem viděl ty čtyři měsíce na pomyslných miskách vah proti věčnosti člověka, který může odevzdat život Kristu, jako něco naprosto lehkého. Bylo to nesrovnatelné. A to mi hodně pomohlo ve zvládnutí dané situace a s ní spojeného diskomfortu, ale i těch závažnějších věcí, jako je strach, bolest atd.

Ve své knize Snubní prsten za život, která mapuje tohle tvoje životní období, popisuješ dobu ve vězení velmi surrealisticky. Zažil jsi tam situace, kdy tě strach paralyzoval natolik, že ti vzal výhled na Krista? →

tento kalich“). Poslušnost je teprve jejím výsledkem a zakončením. Natřikrát – a napotřetí definitivně.

Snad na tento getsemanský zápas, na tuto getsemanskou cestu – od lásky přes prosby až k poslušnosti, od důvěry přes vlastní vůli žít až k podvolení – naráží epištola Židům ve známé, věru zvláštní pasáži, kde se říká: „Ježíš za svého pozemského života přinesl s bolestným voláním a slzami obětí modliteb a úpěnlivých proseb Bohu, který ho mohl zachránit před smrtí; a Bůh ho pro jeho pokoru slyšel. Ačkoli to byl Boží Syn, naučil se poslušnosti z utrpení, jímž prošel, tak dosáhl dokonalosti a všem, kteří ho poslouchají, stal se původcem věčné spásy.“

Boží Syn se učil poslušnosti?! Neuměl poslouchat? Ten, jehož pokrmem bylo činit Otcovu vůli? Nebo že by tu snad pisatel měl na mysli jiný, nový „druh“ poslušnosti? Poslušnost, které se musí naučit každý člověk, kterou zná každý voják, a vlastně každé dítě. Poslušnost, která nevyplývá automaticky ze spřízněnosti duší, z odvěké jednoty mezi Otcem a Synem (jako když potok vytéká ze studánky); nýbrž takovou poslušnost, která se musí postavit vlastní vůli – někdy dokonce vůli žít –, vlastnímu strachu, která bývá neposlušností vůči sobě samému. Nevíme, zda to byla tato „lidská, příliš lidská“ zkušenost, kterou Boží Syn dosud neznal, tato poslušnost, kterou se ještě potřeboval naučit, a tak se stal dokonalým? Ale naučil se jí – a tak nás zachránil.

ROZHOVOR

Určitě zažil. Za první tři měsíce jsem zhubnul 25 kilo kvůli podvýživě, vězeňská strava byla těžko stravitelná. Úbytek váhy s úbytkem krve z vnitřního krvácení, kterým jsem trpěl a které se odhalilo později, vyvolaly strach. Ne z toho, že bych v tom vězení zemřel, ale v anémii trpí celé tělo, zejména mozek, nedostatkem kyslíku – a to ve mně vyvolalo vážnou obavu o moje duševní zdraví. Vnímám okolnosti a ztrátu fyzického zdraví, a fyzické útrapy se projeví především na zdraví psychickém.

Zakladatel Hlasu mučedníků Richard Wurmbbrand, který zažil 14 let v komunistickém žaláři v Rumunsku stalinistické éry s neskutečným bitím a mučením, vždycky říkal, že psychické mučení je někdy horší než to fyzické. Já jsem neprošel takovým trýzněním jako on, ale naprosto mohu souhlasit s tím, že psychické mučení, neklid a deprese, které člověk může v takových situacích prožívat, ho zasáhnou možná citelněji než fyzická újma.

Musel jsem s tím zápasit, prožil jsem si čtyři měsíce na dvou různých samotkách.

Někdy to znamenalo hluboký modlitební zápas. Musel jsem vstát a chodit kolem dokola cely a někdy i nahlas vyhlašovat, že Ježíš je skutečně mým pokojem, mojí radostí – než se to stalo skutečností a moje mysl a moje srdce začaly zakoušet ten Boží nebeský pokoj, který převyšuje veškeré lidské pomýšlení.

Zvláštní bylo, že skoro každý den probíhal stejně. Ráno jsou situace ve vězení nejhorší – člověk je hladový, někdy jsme čekali na jídlo až do jedné hodiny odpoledne. V takových situacích člověk začne depresivním myšlenkám podléhat mnohem snadněji. Takže zápas o pokoj a prožívání radosti v Kristu jsem musel vést znovu.

Ke změně došlo až v předposlední věznicí Al-Huda, kde byla vězeňská kaple, kam jsem mohl každý den chodit a kde jsem se jednou až dvakrát týdně mohl sdílet se svojí vírou. Právě tam najednou, jako mávnutím proutku, zmizely tyto ranní depresivní stavy, protože radost z toho, co jsem v tom vězení mohl dělat, naprosto převládala strach.

Je Boží pokoj hlubší a větší na základě strádání, které jsi prožil? Je nutné zažít něco hluboce negativního, aby člověk uměl docenit hluboký Boží pokoj, který je mu pak dán?

Strach je emoce, kterou člověk přirozeně reaguje na hrozící nebezpečí. Takové situace zažilo a zažívá mnoho lidí. Ale pro křesťana může být zvládnání strachu úplně jiným procesem, pokud se řídíme pokyny v Božím slově, ze kterého si můžeme vzít ponaučení. V Bibli je místo strachu často použit výraz „bázeň“ před Hospodinem. Tyto verše dávají křesťanovi zdroj síly, aby zvládal těžké situace. V Příslaví 14,27 je psáno: „Bázeň před Hospodinem je zdroj života, aby se člověk vyhnul léčkám smrti.“ To nejdůležitější, co pro zvládnání těžkých situací můžeme udělat, je uvědomit si, že vůči strachu nejsme imunní, ale že přímo určitý typ strachu (bázeň) pěstujeme a snažíme se v něm žít.

Celý rozhovor s Petrem Jaškem je v audioarchivu www.twr.cz v pořadu Na sobotní frekvenci Proglasu. ■

Přízraky ze zítřku

SAMUEL JINDRA, psycholog a ordinovaný kazatel CB

Snad právě tato nová, jiná poslušnost byla oním kalichem, kterému se – jako náš Pán – každý člověk vzpírá, který musí také někdy umět přijmout. Ne bez odporu, ne bez zápasu a proměny (a také ne automaticky vždy a všude); a přece nakonec (a v pravých chvílích): „Buď vůle tvá.“

Ježíšův zápas o život

„Tu se mu zjevil anděl z nebe a dodával mu síly. Ježíš v úzkostech zápasil a modlil se ještě usilovněji; jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve.“ (L 22,43–44)

Ano, v Ježíšově emotivním, usilovném, strachuplném zápase, který vedl s Otcem proti smrti a o vlastní poslušnost, šlo přece jen nakonec o život. Šlo právě o ten lidský pot, o lidskou krev, o životní sílu, která přesahuje možnosti a hranice jednoho lidského života a která proniká vším živým, takže život nacházíme na zelené louce i v nehostinné poušti, vysoko v povětří i hluboko pod antarktickým ledem – navzdory smrti, navzdory hrůze a strachu. V Getsemane šlo – řečeno jinak, dořečeno za hranice našeho času – o spasení.

Dovolme si na závěr hádat: Co když vedle oné zvláštní pasáže z epištoly Židům máme v Novém zákoně ještě jednu meditaci nad getsemanskou modlitbou? Oddíl, v němž apoštol Pavel připomíná, že když jako Ježíš, Boží Syn, oslovujeme v modlitbě Boha „Abba, Otče“, tak nám Boží Duch, Duch Syna, Duch synovství, dosvědčuje, že jsme rovněž Boží děti. Je to onen oddíl, který vypráví o sténání tvorstva, jež kvůli lidskému hříchu propadlo – a stále propadá, jak dnes vidíme zřetelněji než kdy dřív – utrpení a zániku. Tvorstvo sténá a vyhlíží osvobození ze smrti.

I my sami, synové Boží, v kterých přebývá Synův Duch, sténáme ve stínu bolesti a smrti. Ba sám Boží Duch v nás – ještě nevykoupených, ještě umírajících – sténá vzlyky, jež člověku nelze vyslovit. To, když se tajemně ujímá našich ukoktaných, zmatených, nevědomých modliteb a vplétá je do intimního, vědoucího dialogu (a zápasu?) v Bohu samotném. A tak Duch s námi a my s Duchem pokračujeme na cestě vytyčené getsemanskou modlitbou a vše nám spolupůsobí k dobrému, takže jednou – ve vzkříšení – přijmeme podobu Božího Syna a celé tvorstvo bude vysvobozeno k nesmrtelnosti. Lidský pot nepřijde nazmar, krev bude nově kolovat v žilách, Bůh v Kristu obnoví život svého stvoření.

V Getsemane Ježíš zápasil za své učedníky, za nás, ba za svět. Aby strach neměl poslední slovo. Aby smrt neměla poslední slovo! Aby poslední slovo – jistě, skrze kříž – měla Boží vůle, vůle k životu, vůle nově žít. Kristus bděl pro nás. Bděme v tomto světě s ním.

Zubař. Budík. Dietní omezení. Sobotní úklid. Respirátory. Věci, které nemáme rádi, a přesto je strpíme. To proto, že dospělý rozum nám říká, že je potřebujeme. Do stejné kategorie by mnozí z nás zařadili také strach. Podobně jako jiné nepříjemné pocity, například bezmoc, nejistotu či bolest, ani strach si neužíváme. Tedy pokud nezaplátíme těžké peníze za hororový film či bungee jumping. To nám pak hrdost velí sdělovat, jak to bylo úžasné...

Pravdou je, že i v křesťanském kontextu se najdou situace, kdy přiznat se ke strachu nemusí být snadné. Může nás přemoci stud, že v tom velkém dospělém se hlásí ke slovu (někdy dost hlasitě a neodbytně) malé bázlivé dítě. Anebo se nechceme vystavit údivu či kritice „silných“ věřících, kteří mohutně mávají hesly jako „dokonalá láska strach zahání“ nebo „Bůh nám nedal ducha bázlivosti“. A tak se snadno stane, že k strachu si přibalíme ještě hanbu a osamělost.

Pro nás, které víra neimpregnovala před nepříjemnými pocity a potřebujeme se s tím občas vypořádat (předpokládám, že je nás mnoho), chci připomenout dva zajímavé aspekty našich strachů.

Ten první: zřejmě nejvíce se bojíme přízraků, které nemají jasný obrys a konkrétní jméno. Bojím se, že to nezvládnou... Bojím se, jaké to tam bude... Bojím se, co si o mně pomyslí... Bojím se, že se dětem něco stane... V tomto ohledu nám často dělá medvědí službu naše představitost a nabízí množství barvitých obrazů o tom, co nepříjemného se může dít. Obrazy se nezřídka spojí do filmu, který bývá dramatický a tragický. Takové obrazy a filmy jsou nejen nereálné, ale dosti často také mlhavé a abstraktní. Mnoho našich strachů se začne měnit, když konkrétně domyslíme, koho nebo čeho se bojíme. Je dobré si na to posvítit, dát nepříteli jméno. Nepřítel roste, když se k němu otočíme zády. Zmenšuje se, když se mu postavíme čelem. Nezřídka se ukáže, že nepřítel není tak hrozivý. Jindy zjistíme, jak mu lze čelit nebo alespoň to, že proti němu nestojíme sami.

Druhá zajímavá věc o strachu: bojíme se toho, co je před námi. Strach se týká vždy budoucnosti. Zubního vrtáku právě teď ponořeného do čtyřky vlevo dole se nebojím. To prostě bolí. Mohu se bát toho, jaké to bude, až přejdeme za deset minut k pětce vpravo nahoře. Toho, co je právě teď, není třeba se bát. K tomu můžeme cítit odpor nebo můžeme zažívat bolest, lítost či smutek, ale nikoliv strach. Strach se týká vždy toho, co přijde nebo by mohlo přijít za pět minut, zítra, za rok. Znamená to mimo jiné, že čím víc myslíme na budoucnost, tím více jsme ohroženi strachem. Jednou z účinných strategií, jak omezit strach, je představovat si budoucnost jen v míře nezbytné.

Rozlišování hranice mezi zdravou prozíravostí a nadbytečnou ustaraností je jedno z královských umění života. Podobně jako umění naplno vnímat přítomnost a v ní se těšit z toho, co máme.

DOSTALA JSEM STRACH

text **MARIE FRYDRYCHOVÁ**

Ve své autobiografii Otevřená klec v prvním dílu nazvaném Vysoká škola vděčnosti popisují, jak mě po mém obrácení v 80. letech 20. století Pán Ježíš vysvobodil ze strachu. Ten strach měl zcela konkrétní podobu. Bála jsem se psů a bála jsem se odpovědnosti za život svůj i život svých dětí. Vysvobození bylo opravdové a já jsem desítky let prožívala naprostou vnitřní volnost a úplné spolehnutí se na Hospodina. Až do března 2020.

Myslím, že to bylo 3. března, kdy nám sdělovací prostředky ohlásily, že je v Česku první nakažený koronavirem. A určitě to bylo 10. března, kdy nám můj syn, žijící ve Skotsku, při video hovoru opatrně sdělil, že se cítí nějak divně a asi si toho „prevítá“ také přivezl z lyžování v Itálii.

V té době už v Itálii umírali lidé a ve Velké Británii se úplně zhroutilo zdravotnictví. O viru se nevědělo skoro nic jiného, než že zabíjí, a britští praktičtí lékaři pacienty mladší osmdesátí let vůbec nepřijímali a netestovali. Nemocnice byly zahlcené umírajícími. U nás se naopak rychle vyhlásila přísná opatření, uzavřely se hranice, a dokonce i poštovní styk s Velkou Británií a v našem malém městě každou čtvrt hodinu hlásil městský pouliční rozhlas, abychom raději nevycházeli, rozhodně se vyhýbali nádraží a pokud možno si zakrývali nos i ústa. Roušky se staly synonymem vzájemné soudržnosti a já si na nich zcela zničila starý dobrý šicí stroj Lada de luxe.

Ale dostala jsem strach – ne o sebe, o syna, který žije v zemi, kde nemůže jít ani k lékaři. Byl to totálně ochromující strach. Takový jsem snad nikdy předtím nezažila. Křesťané kolem mne byli v klidu, mávali rukou, že je to jen vymyšlená fáma, kdežto já si připadala jako totálně selhávající bytost. Modlitby vysílané v té době k Bohu, nebudu ani popisovat.

Pravda je, že strach je nesmírně destruktivní emoce. I se mnou se něco stalo. Moje tělo (ne duše, ale tělo, nervová soustava, srdce, krevní tlak, dokonce i kůže a kdoví co ještě) vypovědělo poslušnost. Syn i snacha se díky Bohu uzdravili, ale já jsem přestala být tím, kým jsem byla předtím, a vůbec jsem nevěděla, co s tím. Všechny známé principy, mezi křesťany tak běžně užívané (a mnou tak často doporučované) mi sice psychicky pomáhaly a pomohly, ale tělo si ještě nyní dělá, co chce. Hlavně krevní tlak.

Jednou z přirozených lidských reakcí proti strachu je vzdor. Naštvaní se. V naší společnosti je hlavním nositelem tohoto vzdoru bývalý prezident Václav Klaus. Obrana vzdorem a naštváním se není úplně marná a myslím, že vojáky mobilizuje k nejvyšším výkonům. Ale není to obrana trvalá. Stačí ocitnout se na JIP a je po obraně.

Jediná skutečná obrana je zřejmě láska. Čtenáři Brány jistě dobře znají připomínku apoštola Pavla Timoteovi: „Bůh nám nedal ducha strachu, ale ducha síly, lásky a rozvahy.“ (2. Timoteovi, 1,7) Ale když mluvíme o lásce, nejde o tu naši

moderní lásku, kdy člověk musí moc a moc milovat sám sebe a pak se v něm možná zrodí láska k bližnímu – ale pozor, pozor, ne abys, můj bližní, překročil moje hranice. Tento druh moderní lásky nás všechny žene do domácího vězení, ale zároveň i do strachu o ty, kterým pomoci nedokážeme. To je stav většinové společnosti dnes.

Mám-li poctivě zhodnotit, co se mnou udělal rok 2020, musím přiznat, že si připadám jako starý dům, který se majitel rozhodl celý kompletně zrenovovat. Otlouct na cihlu, vyměnit všechny rozvody, nové topení, nová okna a také dát

pořádnou podlahu. Prosim o to, aby mi nebeský Otec zprostředkoval úplně nové vedení Duchem svatým, abych dostala nový pohled do dnešních situací. Abych ještě mnohem víc než kdykoliv předtím zakořenila v Kristu, a hlavně abych měla novou lásku.

Už nejen lásku lidskou, nejen lásku bratrskou, ale skutečnou lásku agapé. Lásku, která je schopná jít pro druhého až na smrt. Ne pouze na pomyslnou smrt svého já, ale na smrt skutečnou. A je schopná dovolit Bohu povolání k sobě domů i ty, které nejvíc miluji. O tom se moc hezky mluví i píse, ale vůbec to není jednoduché, když zákeřný vir zaklepe na dveře. Navíc on není tak zdvořilý, aby klepal. Vstupuje bez pozvání. Takže mojí prioritou dnes je umět Pána Ježíše v důvěře doopravdy následovat. Jak říkám: až na smrt. Všechno ostatní je nepodstatné.

Pokoj Kristův, který převyšuje pomýšlení, vám všem. A buďte zdraví.

Sdružení křesťanských zdravotníků

Zpráva o činnosti organizace, která sdružuje křesťany pracující ve zdravotnictví z různých církví, napříč denominacemi, v duchu evangelikálních principů

Škola Celým srdcem otevírá dveře

„Je pro nás důležité, aby se u nás děti cítily bezpečně a měly příležitost růst. Každé dítě bude mít svůj plán učení. Děti budou spolupracovat napříč ročníky a budeme před ně stavět smysluplné výzvy.“

ředitelka Kateřina Harmaning

BULLETIN
CÍRKVE BRATRSKÉ

inform

04 | 2021

MODLITEBNÍ ŘETĚZ

Sbor, ve kterém administruji (Praha 13), se několik let zapojuje do modlitebního řetězce nazvaného Modlitby 24/7. Myšlenka propojení skrze modlitby se mi moc líbí, a tak mě napadlo pokusit se o něco podobného v celé církvi. Navíc vzhledem k situaci, kterou prožíváme, spolu s Radou naší církve hledáme způsoby, jak vytvořit mosty, které by nás jako sbory propojily. A co může být lepšího než se spojit na modlitbách?

Proto jsem dal do církve výzvu, abychom se ve dnech 19. až 24. února spojili v modlitebním řetězci, který byl vytvořen na internetu a do kterého se mohl zapsat kdokoli. Zároveň byla vytvořena modlitební nástěnka, kam mohli účastníci psát svoje modlitby. Přiznám se, že jsem se bál, že lidé nebudou moc reagovat a celá

akce „vyšumí“ do ztracena. Jenže opak byl pravdou. Kolonky s modlitbami se začaly rychle plnit a brzy se virtuálně sešly stovky modlitebníků, stejně tak mnozí psali své modlitby na sdílenou nástěnku. Doporučuji, abyste se na ni podívali. Vytvořilo ji mnoho modlitebníků z mnoha koutů republiky a je velmi inspirativní.

Tématem 40 dní s Bibli je v tomto roce prosba učedníků: „Pane, nauč nás modlit se.“ A právě k realizaci této prosby nás modlitební řetězec vedl. Mám radost, že k tomu, abychom byli spolu, mohly posloužit právě společné modlitby. Sice fyzicky daleko, ale duchovně blízko, spojení jedním Pánem.

DAVID NOVÁK

PASTORÁLKA NA ZOOMU

Na všechny lidi kolem nás působí větší stres, kazatele nevjímají. „Jak se máš?“ zůstává nejčastější otázkou, kterou pokládáme bližním. Ten, kdo dává, musí brát. Musí čerpat sílu. To, že vypadly možnosti setkávání – pastorálky, konference, neformální setkání, se projevilo v touze uskutečnit setkání kazatelů alespoň online prostřednictvím aplikace Zoom. Udělalo mi velkou radost, když přišla pozvánka na neformální setkání. Vidět dobře známé obličej, zamyslet se nad biblickým textem a popovídat si poté v menších skupinkách, položit si otázky na téma „Co mi pandemie dala a co vzala“. Je to obvyčejné sdílení se. Trošku otevřeme naše třinácté komnaty, postěžujeme si, co nezvládáme, sdílíme nápady, zasmějeme se. Pomodlíme se za sebe navzájem a povzbuzení jdeme do dalších dní. Poprvé se nás sešlo skoro sedmdesát.

Je to nezbytná duševní hygiena, kterou potřebujeme. Kazatel je často sám jako voják v poli. Potřebuje svoji vrbu – kamaráda, který má podobné myšlenky. Někoho, kdo se ho taky zeptá: „Jak se máš?“ Zjištění, že to má ten druhý podobně jako já, je uklidňující. Těším se opět na další setkání!

TOMÁŠ CVEJN

Nevím, kdo v naší církvi první přišel s tím, že budou mít kazatelé společnou pastorálku, a musel bych asi usilovně pátrat v archivu CB, než bych na to přišel. Abych ušetřil práci budoucím historikům, tak bych rád napsal, že dne 26. února 2021 se konala první online pastorálka. Důvod asi není třeba vysvětlovat...

Přiznám se nejen za sebe, že se mi po pastorálcích stýská. Setkat se s kolegy, naslouchat kvalitním přednáškám a vybočit z každodenní rutiny pro mě bylo vždy občerstvením. Jenže to nyní nejde. Proto jsme se jako kazatelé, vikáři a celocírkevní pracovníci rozhodli sejít se alespoň na Zoomu. Bylo zajímavé vidět tam skoro sedmdesát „kazatelských okének“. Po úvodním biblic-

kém pozdravu předsedy RCB zaznělo pár organizačních zpráv z církve a poté nás Zoom náhodně rozdělil na skupiny po pěti k diskusi nad otázkami, co mi covid nejvíce sdělil o mně a co o mém sboru. Původně bylo v plánu diskusi po 45 minutách „típnout“, ale protože se v mnoha skupinách povídalo dál, nechali jsme Zoom běžet ještě dalších 45 minut.

Ukázalo se, že máme o čem hovořit, že na nás všechny doléhá zápas o naše sbory, o církve, o ty, kterým sloužíme. A nutno dodat, že si s tím vším mnohokrát moc nevíme rady. Právě v těchto chvílích člověk potřebuje druhého člověka, kolega druhého kolegu. Někdy nemáme odpovědi, ale alespoň spolu můžeme hovořit. Osobně toto setkání či online pastorálku hodnotím jako dobrý krok. Na jednu stranu bych to rád už neopakoval, protože covid doufejme skončí, na stranu druhou si realisticky myslím, že si to vzhledem k situaci ještě zopakujeme.

A tak jakkoli je situace složitá, díky Pánu Bohu, že můžeme používat některé komunikační vymoženosti.

DAVID NOVÁK

Myslím, že se bratřím mini-pastorálka líbila. Někteří po skončení diskuze ve své skupince ještě přicházeli do společné Zoom místnosti, a tak jsem s nimi mohl prohodit pár slov. Zdálo se mi, že na některých se povzbuzení z pastorálky projevilo i vizuálně.

Bratr Valeš st. mi po setkání vyprávěl o lidech, se kterými byl ve skupince a se kterými se v minulosti ve službě setkal a mohl jim už dříve sloužit. Já jsem si popovídal s Danem Šrámkem. Tomáš Cvejn navrhoval v těchto setkáních nepovinně pokračovat cca jednou za 14 dní.

Na skupinkách byli podle mě všichni. Celkem bylo kolem 67 účastníků včetně Renáty Ulmannové, ředitelky kanceláře RCB. Bratr Jan Valeš st. měl trochu technický problém, aby se do skupinky proklíkal, ale nakonec se to i díky Pánu Bohu podařilo. Některá skupinka si povídání protáhla, jiná možná trochu spěchala, aby diskusi stihla do 10:45. Celkem se účastníci rozdělili do 13 skupinek, poslední končila přibližně v 11:00.

Pro mě byla důležitá i Davidova výzva k hledání toho, na čem v současné době záleží, přes Bibli i skrze situace.

ALEŠ ČEJKA

SINGLES+

Od roku 2014 se v rámci Církve bratrské pořádají programy s názvem SINGLES+. Připravuje je Odbor pro manželství a rodinu. Za tu dobu proběhlo velmi mnoho setkání po celé republice a vytvořilo se krásné společenství nezadaných. Pozvání na programy přijímali skvělí hosté, konaly se letní pobyty, během roku brigády atp. Neplánovaně, protože společenství SINGLES+ není seznamka, vzniklo několik vztahů i manželství, to ale uvádím jen na okraj.

Doba koronavirová ovšem pozastavila i naše programy, i když ne zcela, protože 27. února 2021 jsme se poprvé potkali přes aplikaci Zoom – a bylo to skvělé. Tématem byla Samota, a myslím, že nás to nevedlo do pandemické deprese, ale naopak povzbudilo a pozvedlo. Níže uvádíme pár ohlasů. Už se těšíme na další setkávání. **BM**

Píšu ohlas z dnešního online setkání ze strany organizátora technického zabezpečení. Jsem mile překvapena, kolik lidí se na online setkání přihlásilo a mělo o něj zájem, protože mnozí z nich pracují na home office a mají i různé porady a setkání také online. Zároveň si uvědomuji, že internet je jednou z mála možností, jak se v době pandemie setkávat. Jsem ráda, že jsme tuto možnost využili, a plánujeme využívat dále. Navíc téma samoty je aktuální pro všechny a bylo dobré si o něm povídat. **DI**

Děkuji za povzbuzující setkání. Zajímavá přednáška, sešla se otevřená a komunikativní skupina lidí. Dostali jsme dobré tipy a nápady pro praktické využití v každodenním životě. **OK**

Dnešní online setkání bylo moc fajn. Je jasné, že mnoho lidí pracuje jen přes počítače a hodně akcí je také posunuto do online prostoru, ale tohle je jiné v tom, že se můžeme setkat, když to jinak možné není. Mohla jsem tak slyšet, jak se mají a co prožívají známí z nezadaných. **JP**

SDRUŽENÍ KŘEŠŤANSKÝCH ZDRAVOTNÍKŮ

Práce ve zdravotnictví má kromě odborné části mnohé zvláštnosti. Na některé z nich mohou mít křesťané jiné pohledy, než má sekulární zdravotnické prostředí. Řešit je v církevním společenství bývá těžké až nemožné.

Proto bylo na podnět několika zdravotníků z Těšínska v čele s MUDr. Š. Ruckim, CSc. (dlouholetým předsedou) v srpnu 1990 založeno Sdružení křesťanských zdravotníků (SKZ) s cílem sdružovat křesťany pracující ve zdravotnictví z různých církví, napříč denominacemi, v duchu evangelikálních principů. V čele je volený výbor s předsedou, t. č. MUDr. P. Sovjákovou.

Pokud máme po více než 30 letech existence SKZ bilancovat, můžeme s vděčností vůči Pánu Bohu připomenout tato pozitiva:

- Jasná duchovní orientace v 10 věroučných biblických bodech nám pomohla zachovat evangelikální identitu SKZ i v době, kdy se na našich konferencích účastnilo stále více lidí z neevangelikálních kruhů, a pomáhá nám dosud.

- Základní činností je organizování pravidelných celostátních konferencí na aktuální témata (např. skloubení duchovní a odborné činnosti; alternativní medicína; duchovní biblická poradenská péče; komplexní péče o nemocného člověka – nikoliv holistická; zásady křesťanské etiky; nemoci a problémy psychologického, psychiatrického či spirituálního charakteru; spolupráce s iniciativami v oblasti diakonie, evangelizace apod.). Mají za cíl povzbuzovat, motivovat i vyučovat. Řečníci byli zpočátku častěji ze zahraničí, později převážili ti tuzemští – výhradně křesťané (viz archiv na webových stránkách SKZ a sborník Mezi Biblí a medicínou I a II – doporučujeme). Názory na problémy se formují v diskuzích.

- Sounáležitost, vzájemná podpora, přímluvné modlitby, příležitosti ke sdílení a k seznámení s dalšími křesťany.

- Podpora místních skupinek SKZ – sdílení a modlitby.
- Motivace křesťanských zdravotníků k nesení evangelia nejen mezi pacienty, ale i mezi zdravotníky a studenty.
- Bohatá publikační činnost, která otevřeně vyjadřuje názory SKZ.

- Sdružuje lékaře, včetně stomatologů, všeobecné sestry a ostatní nelékařské zdravotníky, studenty vyso-

kých škol se zaměřením na zdravotnictví, farmaceuty, a to napříč všemi generacemi (v poslední době převažuje mladší generace).

- Podpora studentů při několika lékařských fakultách (Brno, Praha, Olomouc), kde existují otevřené křesťanské skupinky mediků, které pořádají své minikonference.

Co se nepovedlo:

- Navzdory vyvinutému úsilí (možná nesystematickému) se nám nepodařilo navázat spolupráci s vedeními evangelikálních církví, přestože jsme jedinou organizací tohoto druhu v ČR!

- Činnosti SKZ se zúčastňuje jen hrstka z celkového počtu zdravotníků v našich evangelikálních kruzích.

Členem SKZ se může stát každý zdravotník (student) v ČR, který se ztotožní s věroučnými zásadami a činností SKZ. Bližší informace najdete na webových stránkách www.skzcr.cz. V době pandemie koronaviru proběhla v říjnu 2020 online konference a letos setkání plánujeme opět, dá-li Pán Bůh, ať už osobní, či online.

Svědectví křesťanského zdravotníka

PREVÍT COVID

Koronavirus nezajímají hranice států, žádná skupina osob není vyjmuta z jeho vlivu – týká se to ateistů, muslimů, hinduistů, buddhistů, a kupodivu i křesťanů. Už nenadržuje mladším, napadá všechny věkové skupiny, týká se chudých i bohatých, sportovců i „gaučáků“, týká se dosud zdravých i těch jinak nemocných.

Vyšetřujeme zdravotníky, studenty a dobrovolníky, kteří přicházejí pomoci. Řada z nich také přechází v rámci nemocnice na covidové jednotky, kde pečují o pacienty postižené koronavirem.

Přes veškerou snahu chránit se jsem se v zaměstnání covidem nakazil také já. Jedna kolegyně, která pokašlávala, mi za dva dny po vstupní prohlídce sdělila, že má pozitivní výsledek PCR testu. Typické příznaky, přetrvávající horečky s kašlem a pozitivní nález na plicích, mě přivedly k hospitalizaci na infekční oddělení naší nemocnice.

Zdravotník nebývá dobrým pacientem v očích ošetřujícího personálu ani ve svých. Leccos totiž o nemocech a stonání ví. Mívá před očima ty nejčernější scénáře svých obtíží, i když tyto představy zahání. Možná se více bojí, a ani já jsem nebyl výjimkou – „křesťan, nekřesťan“. A pak – všichni máme zkušenosti, že kolegové zdravotníci stonají často „tak nějak“ atypicky, komplikovaněji a bývají neposlušní. Zdravotníci mají stejně křehké zdraví jako kdokoliv jiný, možná křehčí, protože mohou být vystaveni za různých okolností vysokému riziku ve smyslu ohrožení zdraví i života. Ta doba nastala. Navíc je vše spojeno se stresem zodpovědnosti za pacienty, s empatií i frustrací. Na druhou stranu se ale zdravotníci také učí o sebe více pečovat.

Nedělá mi problémy poslouchat a důvěřovat těm, kteří o mě pečují. Nezpozoroval jsem rozdíl v té nejlepší péči mezi mnou a jakýmkoliv jiným pacientem. Ne vždy měl personál náladu reagovat na mou snahu o přívětivost – byli často velmi unavení, vyčerpání a někdy i psychicky podlomieni. To z empatie s těmi nejvážnějšími případy i „odchody“. Neustále se museli oblékat – převlékat do „plné polní“. Vše sice urychlily ochranné vícerázové pláštěnky, pod nimi se ale za chvíli tak zpotili, že se museli převléci a odpočinout si. Byly vidět jen jejich oči – v nich lze leccos vyčíst. I prosbu o pomoc. Rád a vděčně jsem vždycky všechny viděl.

Jeden muž, dobrovolník, chodil uklízet do pokoje. Správný chlupák, šedesátník, sportovec. Svěřil se mi, že se s ním jeho rodina odmítá stýkat, protože pracuje s covidovými pacienty. Uvažoval o tom, že této pomoci nechá a radil se. Nevěděl jsem,

**primář MUDr.
Aleš Hejlek**
slouží v Nemocnici
České Budějovice,
a.s., t.č. asistent na
Zdravotně sociální
fakultě JU

zmohl jsem se jen na opakované vyjádření úcty a vděčnosti i s tím, že ho má Pán Ježíš rád. Řekl jsem, možná nešikovně, evangelium.

Nezaslouženým a jedinečným nadstandardem bylo to, že jsem měl a mám dar víry v Pána Ježíše. Doslova mě nadnášelo Písmo, Boží slovo, zvláště v noci, odevzdávání se v modlitbě, nejrůznější prosby. A pak SMS, ostýchavé telefonáty, pár osobních návštěv zdravotníků-křesťanů. Obzvláštním darem jsou přímluvné modlitby bratrů a sester, ty zvláště upokojují duši i ducha. A že jich bylo – nejbližší, přátelé, ze sboru, ze Sdružení křesťanských zdravotníků a o radě z nich ani nevím. Děkuju.

Postupně mi bylo, díky Bohu, lépe a lépe. Když mě pouštěli domů, ptal jsem se nepřímou kolegu, zda už je to nejhorší za mnou. Tak rád bych slyšel, že ano. Místo toho se mi dostalo spíše mlčení a poté odpovědi, že před tímto virem mají velký respekt a vede je to spíše k pokoře. Doma, když se mi opět přitížilo a zmalomyslněl jsem, mi znovu došlo, jaký je ten vir „prevít“.

Je ale ještě něco mnohem zákeřnějšího než tento covid-19. Je to hřích, hřích člověka (M. Röseler). Málokoho z nás by napadlo, když v prosinci 2019 zazněla zmínka o tomto viru v čínském Wu-chanu, že pandemie postupně zastaví a změní celý svět! Pán Ježíš v Jeruzalémě hlasitě zvolal, že je Světlem světa. Nikdo tehdy také netušil, že se Jeho světlo spásy, evangelium, rozšíří rovněž do celého světa a zcela ho promění. Nabízí totiž člověku záchranu pro život i věčnost, jedině On řeší hřích, „covid-necovid“. To Pán Bůh mluví – a ke všem.

Z JEDNÁNÍ RCB V PRAZE březen 2021 /online

■ Výroční Konference

Rada jednala se zástupci Předsednictva konference Davidem Kašperem a Robertem Hartem. Diskutovány byly všechny možnosti realizace Konference.

Zatím se ještě jeví jako nereálné setkání přes aplikaci Zoom, a to s ohledem na množství delegátů, kterých by mohlo být cca 170. Přestože technika umožňuje přehled o přihlášených, není ještě zkušenost s organizací online voleb a moderováním diskuzí.

Rada souhlasí s tím, že se letos neuskuteční dvoudenní konference v Hradci nad Moravicí. První náhradní termín stanovuje na červen, na sobotu 19. 6., druhý na září v sobotu 11. 9. 2021. O organizaci bude požádán Sbor CB v Praze 1 jako tomu bylo i v loňském roce. Zároveň se také ruší plánovaná květnová pastorálka kazatelů.

■ Uvedení vikáře Tomáše Grohmana

Uvedení Tomáše Grohmana do vikariátu v Říčanech zajistí 1. místopředseda Petr Raus. Vzhledem k hygienickým opatřením je možné uvedení provést i před samotným zahájením vikariátu.

■ Volba západočeského seniora

Seniorát Západočechy je bez seniora dlouhodobě. Rada povzbuzuje seniorát, aby v čase, kdy platí lex covid, volbu provedla.

■ Celocírkevní bohoslužby

Rada potvrdila svůj záměr pořádat i nadále po dobu pandemie jednou za měsíc celocírkevní bohoslužby online, a to v dopoledních hodinách. Pokládá je za mimořádnou příležitost k propojení celé církve. →

ZPRÁVY

HODNOCENÍ RADY CB KAZATELÍ A ZÁSTUPCI STARŠOVSTEV

V únoru měli všichni kazatelé a zástupci staršovstev možnost vyjádřit svůj názor na působení současné Rady CB v zaslaném dotazníku. Otázky vycházely z náplně činnosti Rady popsané v Řádu. Z 90 odpovídajících bylo 40 zástupců staršovstev. Vznikl tak materiál, ze kterého bude moci nově zvolená Rada čerpat inspiraci ke směřování své služby. Mimo jiné zazněla výzva přizpůsobit řízení CB a práci odborů rostoucímu počtu sborů, zlepšit fungování Seniorátů a lépe využít potenciál seniorů, dotáhnout oblast celoživotního vzdělávání kazatelů, zefektivnit vizitace sborů atd.

SUPERVIZE KAZATELŮ

Rada pozvala na své online setkání sestru Kateřinu Caklovou, která představila projekt supervize kazatelů. K supervizní činnosti se dostala v rámci svého studia a diplomové práce.

Nyní pracuje se třemi skupinami kazatelů, kteří mají chuť dále pokračovat. Každá ze tří skupin je jiná – dvě jsou složeny ze seniorátů,

což vytváří pocit většího bezpečí, protože se kazatelé více znají, třetí je různě složená.

Kazatelé si ve své skupině musí důvěřovat a cítit se v bezpečí. Supervize se věnuje tomu, co kazatelé prožívají v práci. Nejedná se o psychoterapii. Ve skupině kazatelé řeší především profesní témata. Cílem supervize je, aby se kazatelé cítili ve své funkci dobře, což následně vede k tomu, že budou spokojeni i ti, o které pečují. Skvělá by byla kombinace individuální a skupinové supervize. Ve skupině je velké bohatství, které ale nenahradí individuální supervizi – přínos jiných pohledů, povzbuzení od kolegů. Kazatelé se spolu radí.

Kateřina Caklová otevřela i téma supervize staršovstev. Pokud by bylo staršovstvo týmem, mohlo by být kazatelé větší oporou.

Sestra nabízí možnost otevření dalších supervizních skupin od září 2021. Účastníci by se setkávali jednou za měsíc nebo za měsíc a půl. Sestra působí v Pastoračním centru Sboru CB v Praze 13, kde pracuje také psycholog, který má supervizní výcvik a mohl by pomoci.

V sociálních službách je supervize povinná, v kazatelské profesi to není možné takto zavést, Rada však chce tuto možnost kazatelům nabídnout. Připraví startovací balíček pro každého kazatele, který může tuto formu pomoci přijmout a pak v ní sám pokračovat.

PŘEDORDINAČNÍ ROZHOVORY

Rada vedla předordinační rozhovor s vikářem Vítem Hláskem, který nyní slouží ve Sboru CB Praha Jižní Město. Praxi absolvoval v hospici, mimořádně chválil několikadenní exercicie s Kateřinou Hodecovou a Lucií Endlicherovou. Jejich základem bylo mlčení a meditace nad Bibli. Vikariát byl pro bratra testem, jestli je opravdu povolán. Sbor na Jižním Městě stojí o to, aby se stal kazatelem. Rada souhlasí s ordinací a doporučí bratra Konferenci.

Rada dále vedla předordinační rozhovor s vikářem Jevhenem Fursovem, pocházejícím z Ukrajiny a působícím ve Sboru CB Horní Suchá. Bratr Jevhen neabsolvoval praxe kvůli koronaviru, slouží ale v Horní Suché de facto jako správce sboru. Velmi ocenil vikariátní program. Vikariát vnímal na začátku jako zjišťovací období. Rada souhlasí s ordinací a doporučí Jevhena Fursova Konferenci.

Třetí předordinační rozhovor vedla Rada s Jiřím Musilem ze Sboru CB Písek ELIM. Bratr na úvod poděkoval za období vikariátu. Absolvoval praxe na Praze 13 a na Smíchově. Těžiště jeho služby se doposud týkalo mladé generace – mládež, Fusion, dorost a příprava English campů. Rada bratra povzbudila a schválila návrh na jeho ordinaci, který postoupí Konferenci.

BRONISLAV MATULÍK

■ Večery chval a modliteb

Rada schválila návrh připravit pro církve jednou za měsíc v neděli večer po celocírkevních bohoslužbách online večer chval a modliteb. Večery budou vždy z jiného sboru s jiným hudebním obsazením i stylem. První online přenos večera chval a modliteb se uskuteční v neděli 11. 4. 2021 z Černošic.

■ E-pastorálka

Rada se vrátila k první online pastorálce a zhodnotila ji jako velmi zdařilou. Od kazatelů přicházejí jednoznačně pozitivní reakce. Rada se shodla na tom, že po dobu pandemie bude v tomto způsobu setkávání kazatelů pokračovat. Diskutovalo se také o možnosti podobného setkání se staršovstvy – třeba jednou za rok.

■ Žádost o studijní volno

Rada byla požádána o schválení dvouměsíčního studijního volna kazatele Jiřího Valeše. Po projednání bylo studijní volno schváleno.

■ CB v totalitě

Rada vzala na vědomí, že Robert Hart převzal k datu 9. 3. 2021 po kazateli Bronislavu Matulíkovi vedení skupiny studující CB v období komunistické totality.

■ Návrh rozpočtu Rady na rok 2021

Rada projednala a schválila rozpočet Rady na rok 2021.

■ Respirátory pro zaměstnance

V souladu s mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví ČR Rada požádá sbory, aby zajistily dostatečné množství respirátorů FFP2 pro své kazatele, vikáře, administrátory, misijní pracovníky a pastorační asistenty, případně další pracovníky sborů.

Podářilo se – nová křesťanská škola otvírá! ŠKOLA CELÝM SRDCEM

V Praze vznikla nová křesťanská škola a aktuálně přijímá děti do 1.–6. třídy. Škola Celým srdcem nabízí rodinnou atmosféru, individuální přístup, kvalitní vzdělání a mimo jiné i anglické středy. „Jádrem křesťanství ve škole je upřímný život víry učitelů,“ říká ředitelka Kateřina Harmaning.

Učitelé jsou křesťané z různých protestantských církví a škola je otevřená pro děti z věřících i nevěřících rodin. Čtyřčlenný učitelský tým má za sebou 43 let pedagogických zkušeností. Jsou to zkušené učitelky, maminky žáků školy i ředitelky vzdělávacích programů.

Koncepce školy vychází z inspirace prestižním gymnáziem Přírodní škola. „Je pro nás důležité, aby se děti u nás cítily bezpečně a měly příležitost růst,“ vysvětluje ředitelka. „Každé dítě bude mít svůj plán učení. Děti budou spolupracovat napříč ročníky a budeme před ně stavět smysluplné výzvy.“

Škola bude sídlit v krásném prostředí Dalejského údolí v Praze 5 – Řeporyjích s přímým spojením ze Smíchovského nádraží, Luk (metro B), Vypichu, Nemocnice Motol (metro A), Zbraslavi, Radotína a Berouna. Děti budou často vyrážet na výlety do okolí a poznávat svět v souvislostech. Škola také bude spolupracovat s místním uměleckým Studiem Bubeč, které nabízí výtvarný ateliér, truhlářskou dílnu i zahradu k pěstování zeleniny.

Název školy „Celým srdcem“ odkazuje k biblickému pojetí srdce jako centra člověka. Škola se chce zaměřovat na rozvíjení všech složek osobnosti dítěte –

rozumu, těla, emocí, vůle, víry i vztahů. „Jako učitelé se sami snažíme žít tak, jak k tomu chceme vést děti. Na otevření školy jsme se připravovali rok a půl v intenzivním kurzu, kde se prohlubovala naše víra, pedagogický repertoár i vztahy mezi námi. Moc se těším na práci v týmu lidí, kteří se mají vzájemně rádi, touží navzájem spolupracovat a poji je láska k dětem, k učení a k Bohu,“ uvádí jedna z učitelek Štěpánka Urbánková.

V sobotu 10. dubna škola pořádá den otevřených dveří s pestrými aktivitami pro děti. Podle epidemiologické situace akce proběhne na adrese školy (Radouňova 1, Praha-Řeporyje) nebo online. Více informací o škole a jejích akcích najdete na www.celymsrdcem.cz

■
DANA KOUTECKÁ

iN

Číslo 04/2021, vychází 10× ročně

Šéfredaktor – Bronislav Matulík

Výkonný redaktor – Ing. Eva Čejchanová

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Vydavatel – Rada Církve bratrské, Soukenická 15

Vychází – 4. 4. 2021

Kontakt – brana@cb.cz

Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA, není-li uvedeno jinak.

O víře s Janem Amosem Komenským

POKOJ MYSLI HLEDAT V BOHU

text JAN HÁBL

Věci mají tendenci se kazit. Kazí se salám, kazí se banán, vzduch nebo zub. Co ale když se kazí charakter? Člověka nelze opravit tak snadno jako porouchanou věc nebo stroj. Člověk má rozum, vůli, srdce, vzpomínky, minulost... Komenský věří, že má také budoucnost, že člověka je možné napravit pro věčnost.

Je-li příčinou pokažení skutečnost, že dotyčný ztratil vztah se svým Stvořitelem (Komenský tomu říká „nexus hypostaticus“, bytostné spojení), pak náprava bude spočívat v obnově tohoto vztahu. Bůh sám jde člověku vstříc, přichází do světa lidí v lidsky srozumitelné podobě – jako člověk Ježíš Kristus. Nespílá, nehubuje, není rozčarován nebo zaskočen lidským zlem. Právě pro to zlo přišel. Bere ho na sebe, přemáhá ho. Svou obětí dokládá, že láska je silnější než smrt.

Kdyby člověk byl stroj, žádnou spásu by nepotřeboval. Když se porouchá kolo u vozu, nepotřebuje spasení, ale opravu. Vyměníte součástku a stroj funguje, jak má. „Ale kterak učiniti, aby člověk byl tím, kým být má?“ ptá se Komenský v Poradě a hned odpovídá: Pokažený obraz Boží lze napravit jen spásou. Zachránit to boží v člověku. Získat jeho srdce, aby samo od sebe zatoužilo či se dokonce zamilovalo do toho, co je dobré, pravdivé a krásné.

To nelze vynutit. Láska se získává pouze láskou. Proto se Spasitel obětuje za vše, co kdy člověk pokazil. Lidské srdce odpovídá prosbou za odpuštění. Jen bohorovný věří, že nikdy nic nepokazil, proto nepotřebuje prosit za odpuštění. A proto mu odpuštěno nebude. Ale

ZBOŽNOST BY MĚLA BÝT NĚČÍM ZCELA LASKAVÝM.

Komenský v souladu s Biblií mnohokrát opakuje, že člověku je dána vnitřní dychtivost po nejvyšším dobru (summum bonum). Přirozená touha ctít někoho, kdo je lepší než já, se však v člověku kazí vlivem nepřirozené touhy po bohorovnosti. Skrze různé modly člověk vlastně uctívá sám sebe. Komenský často užívá krásné, trochu archaické, ale výstižné slovo „samosvojnost“. Samosvojný člověk se stává „démonem“, do sebe zakřiveným

netvorem, který ztrácí lidskost. Doslova „upadá v nečlověka“. Všechny války, násilí, utrpení, pověry „změtenosti“ a „jinudosti“ lidské jsou dle Komenského důsledkem onoho nežádoucího zakřivení do sebe. Nechť k problému promluví Komenský sám:

„Zmiňme se v krátkosti o hanebnostech, které se v takovém množství vyskytují v oblasti náboženství! (...) Zbožnost, která nás má činit podobnými Bohu, by měla být něčím zcela laskavým. Jak se tedy může stát, že nemůžeme snést ty, kteří se od nás svou vírou odlišují? (...) Jeden svět a jeden lidský rod v něm nemůže než pocházet od jediného Boha. A pokud je Bůh jeden, musí si přát, aby byl uctíván jen jedním způsobem. Proč se tedy jeho přáním neřídíme? (...) Držím se právě já jednoho jediného pravého a spásného náboženství? Doufám v to ovšem, ale i jiní doufají, že krácejí správnou cestou. A tak je třeba zkoumat, kde je pravda a kde omyl.“

„Duchovní unavují svědomí nevzdělaných složitě zamotanými a nekonečnými spory. Duším, které by měli naplnit rajsou útěchou, působí úzkost a trápení, takže mnozí jsou zhnuseni nynějším životem, nemají jistotu o životě příštím a nevědí, co si počít.“

Existuje východisko z tak překérny situace?

„Začátek se nevyhnutelně musí díť od věcí podstatných, neboť reformovat jen obřady či vnější věci je tolik, jako odívat nemocného krásným šatem, potřebuje-li pronikavého léčení. (...) Obecná náprava nepůjde kupředu, nenapraví-li se jednotlivci každý zvlášť; vždyť souhrn se skládá z jednotek. Obnovení jednotlivého člověka se nazývá znovuzrozením.“

KARANTÉNA

napsala **BOHDANA MINÁŘOVÁ**
ilustrační foto **PIXABAY** a **ARCHIV**

Je 6. května 2020, krásný jarní den, a já stojím na autobusové zastávce. Jen 500 metrů ode mě, za železným plotem, neprostupnou zdí a nekompromisním vrátným dole v přízemí části domova důchodců, mi v karanténním pokoji umírá táta.

Před chvílí jsem se s ním byla rozloučit. Stále se trochu držím střípků naděje, že přijdu ještě zítra, že ještě bude žít. Neumírá na covid, umírá na rakovinu, o které ještě před třemi týdny nikdo nevěděl.

O tři týdny dřív

„Paní, nechci abyste se děsila, tatínka jsme poslali do nemocnice na vyšetření. Je veselý, nic mu není, jen nám zežloutnul, tak proto.“ Telefonát z domova seniorů mě vyvedl z klidu. Nejsem hloupá, viděla jsem kdysi jednu paní s cirhózou. Volám do nemocnice a dovídám se, že tam táta je, ale nemohou mi nic říct, protože tam není ošetřující lékař. Volám tedy tátovi. Zvedl to.

„Ahoj tatínku,“ ozývám se.

„Ahoj kočička,“ odpovídá mi mile a něžně jako vždycky.

„Jak se máš? A jíš? Chutná ti jíst?“

„Ano, ano chutná.“

„A je ti něco?“

„Není,“ odpovídá. Snažím se mu něco vyprávět o tom, jak se máme, o práci. Chápe málo, protože demence dělá své, ale nepovažuji to za důležité. Důležité je, že slyší můj hlas a já slyším jeho. Je někdy kolem 20. dubna a já ho viděla naposledy v polovině února, protože pak už nastal lockdown. Nejprve kvůli obavám z chřipky a pak z koronaviru. Brány podobných zařízení se staly naprosto neprostupné.

Druhý den volám do nemocnice znovu. Lékař mi stroze a suše čte něco z lékařské zprávy. Zachytávám to podstatné – metastáze na játrech.

„Dalo by se to ještě léčit?“ ptám se.

„Z hlediska onkologické léčby není pro nás pán pacientem,“ dostává se mi chladné odpovědi.

„Nemohu ho navštívit?“

Nemohu. Chápu, je to nemocnice. V téhle době je zákaz návštěv všude. Ale jsem ujištěna, že po krátkodobém zaléčení ho převezou zpět do domova seniorů. Tátovi je 84 let. Je mi jasné, že přichází jeho čas. Ale já se s ním musím rozloučit – musím, i kdybych měla kvůli tomu udělat někomu hysterickou scénu. A navzdory karanténě. Musím. Přes tohle zkratka nepojede vlak. Od téhle chvíle hledám možnost, jak ho vidět.

Tento rok mi už samým začátkem ledna zemřela v jiném domově důchodců babička. Byla na tom špatně a já jí na poslední návštěvě slíbila, že se ještě uvidíme. Upřela na mě pohled, ve kterém se naprosto zřetelně dalo číst: „To nestihneš, holka.“ Nestihla jsem to, přesně v den, kdy jsme se za ní chystali, zemřela. Ale, táta – to je něco úplně jiného, speciálního. Od mých šesti let mě vychovával sám, tak proto! *To mi, Bože musíš, musíš dovolit... I kdybych měla nejen bušit svými modlitbami na nebeskou bránu, jak je psáno se slibem, že tomu, kdo tluče, bude otevřeno, ale rovnou ji vyvrátit z pantů.*

Takže co teď? Nejdřív mě napadá obrátit se na nějaký hospic. Přece jen, covid necovid, tam dávají vždycky možnost rodině vidět se s umírajícím. Hledám na webu. Tady ten hospic vypadá hezky, tedy aspoň jeho stránky určitě – na fotkách je v každém pokoji navíc lůžko pro rodinného příslušníka. Jásám. Volám vedoucí sestře, hezky si povídáme, seznamuje mě se vším a byla by ochotná tátu umístit, ale na můj dotaz ohledně návštěv odpovídá odmítavě. Jak to? „Víte, my

bychom hrozně rádi, ale je nás tady na ty lidi celkem 15 zaměstnanců, v téhle době točíme dvě skupiny. Představte si, že by sem někdo přinesl covid – jedna skupina by celá musela do karantény a ta druhá by se neměla jak na směny vystřídat. Nebylo by možné postarat se o nemocné.“ Chápu. Loučím se a vymýšlím jinou možnost.

Z nemocnice mi má volat sociální pracovník. A volá. Seznamuji ho se situací. „Váš tatínek bude během pár dní odvezen zpět do domova,“ říká. Oponuji, že plánuji vzít ho z nemocnice k sobě domů na propustku. Pan sociální je svéráz, není s ním lehká domluva. Neustále mi skáče do řeči.

Druhý den sama volám do domova seniorů a seznamuji je se situací. Naléhavě je prosím o pomoc. Jsou vstřícní, domlouváme vše: převoz k nám domů, nachystání věcí na propustku, jejich vyzvednutí večer předem. Jedná se o ohromné množství inkontinenčních pomůcek, krémy, pěny, léky, papírové žínky a trika na převlečení. Staniční sestra mi dává rady, jak tátu krmit, převlékat, co mu vařit. Za svého života sama obstarala několik svých příbuzných,

cítím z ní lidskost a pochopení. Zaplavuje mě vděčnost. Ještě volám do půjčovny zdravotních pomůcek – potřebuji kolečkové křeslo a stavitelný stoleček k posteli. Dovolávám se doporučení domova seniorů na pomoc při domácí péči a zamlouvám pečovatele na větší hygienu.

Večer zase zvoní telefon. Poslední dobou nesnáším jeho zvuk, protože předem očekávám problém nebo přímo katastrofu. Nejsem úplně daleko od pravdy. Staniční sestra z domova se mnou mluví našťavaně. Prý jí sociální pracovník v nemocnici řekl, že jsem si to rozmyslela a tátu si domů neberu. Nic nechápu. Ujišťuji ji, že jsem své rozhodnutí nezměnila, a podnikám nezbytné kroky.

Hned ráno volám do nemocnice. Kvůli přehnané iniciativě sociálního pracovníka rozhovor eskaluje v hádku. „Prosím vás, jak si představujete, že byste se o něj v domácích podmínkách postarala? Vždyť už je na tom zle. Uvidíte, že budete litovat.“ Trvám si na svém. Dokážu to. Opakuji, že jsem s domovem seniorů domluvená a že táta půjde na přání rodiny domů.

Ukradený čas

„Tati, beru si tě na propustku domů. Jsi rád?“ V telefonu nějaké přitakání slyším, ale cítím i jeho obavy. Je na mě ale stejně milý jako vždycky. Přivezou nám ho zítra. Strašně se na něj těším – neviděla jsem ho celé dva a půl měsíce! Chci udělat maximum, co v dané situaci udělat lze.

Dopoledne přijíždí sanitka. Táta sedí v křesle. Dívám se na něj, zdravím ho... ale on mi najednou připomíná mramorovou sochu s nepřítomným pohledem. „Tatínku, to jsem já, poznáváš mě?“ Neodpovídá. V očích sanitkářů mohu číst, co si myslí. Dál už nepromluvíme nikdo, ale já vím, že oni mi rozumí. Naprosto. Jako by celý ten příběh znali. Možná si ho dokážou poskládat sami – jako svědkové podobných příběhů jiných lidí, které doba pandemie násilně oddělila od jejich blízkých.

Táta na mě upřeně hledí. Je to přísný pohled. Začíná mi být jasné, že mezi námi došlo během měsíců odloučení, kdy jsem ho nemohla navštívit, k odcizení. Ten milý táta v telefonu je někdo jiný než ten reálný, který sedí na posteli v našem obýváku. →

Uklidňuji se tím, že se to poddá. Nesu mu jídlo. Na chvíli mi připadá, že teď možná ani neví, kde je ani kdo mu dává najíst. Možná si myslí, že jsem jedna ze sester a náš obývací je jen trochu jiný pokoj v domově seniorů. Ani s jeho oblíbenou houbovou omáčkou s rýží nepochodím – táta mi ji vrací a s upřímností říká, že

u zubaře. Jsem vděčná za ochotu našeho mladého rodinného přítele Petra a hodné Markéty. V noci se za tátou modlím... Moc prosím, aby měl ještě jednu jedinou možnost uvěřit v Krista. Hned druhý den jsem vyslyšena – možnost přišla ve chvíli, kdy jsem nám k rannímu poslechu zapnula rádio s nedělní bohoslužbou. Pan kazatel

jednoduše podsunout čisté prostěradlo, byl téměř bezvládný, a tím pádem nesku-tečně těžký. Volám do domova s prosbou, zda tátou nemohou umístit zpět o dva dny dříve, než bylo původně domluveno. Už to nezvládám. Sestřička je odměřená, možná proto, že nevidí naši situaci. Věřím, že až ji uvidí, pochopí. Nakonec svolí a já objednávám sanitku.

„Tati, je potřeba, aby se o tebe staralo víc lidí,“ snažím se mu vysvětlit situaci. Opět z něj cítím zklamání. Co mohu dělat? Poslední tátův pohled na dům, ve kterém bydlel padesát let – a odjíždíme sanitkou se zastřenými okny. Motáme se známými ulicemi. Držím ho za ruku, utěšuji, ale on už nemluví. Už nikdy neřekne ani jedno slovo. Mluví na mě už jen kamenný pohled jeho temně hnědých očí, vykukujících zpoza roušky.

Když ho staniční sestra přebírá, zcela vážně povídá: „Netušila jsem, že to půjde s tátou tak rychle. Za nic se neomlouvejte, v tomto stavu je naprosto jasné, že dál už péče v jednom člověku není možná.“ Jsem ujištěna, že pokud by se dostavila bolest, dostane táta utišující prostředky.

„Budu ho moct ještě vidět?“

Sestřička váhá, ale pak řekne: „Ale ano, nějak to uděláme – naposled,“ a dodala: „Zavolám vám.“

Druhý den, hned ráno – telefon. Mám přijít. Kvůli karanténě vstupuji zahradou, vchodem k přízemním pokojům, které slouží jako karanténní. Na chodbách je přítmí, v tátově pokoji vysoko na stěně svítí jedna lampa, uprostřed místnosti je jeho postel.

„Necháme vás tady o samotě, jak dlouho budete chtít,“ ujišťuje mě mladá sestřička. Místnost, kde mimo postele a světla nic jiného není, mi více než pokoj připomíná obřadní síň krematoria. Tady lidé odcházejí na „druhý břeh“, napadá mě. Táta spí, hlasitě dýchá, místy se očima do široka otevřenými zahledí v prostoru na nějaké místo. Sestřička nese v malé umělohmotné konvičce kvěťákovou polévku a ptá se, zda bych ho mohla trochu nakrmit, že by jí to moc pomohlo, protože má ještě více podobných lidí na →

je to jídlo hrozné a vůbec mu nechutná. Snad mě aspoň konečně poznal.

K večeru se náš vztah trochu mění, táta začíná poznávat některé věci v naší domácnosti a chvilkami zaujmu jeho pozornost i já... A to jsou chvíle, kdy plná naděje čekám na každé nepatrné znamení, že se odcizení konečně zlomí. Ale skutečnost je jiná. A já to nechápu. Jen místy a na kratičký okamžik, jako záblesk nějaké vzpomínky, která se zase rychle propadne do zapomnění, dokážeme navázat na to, co bylo předtím, než jsme ztratili ten společný čas. Než nám ho pandemie ukradla. Možná si táta myslí, že jsem za ním nechtěla do domova chodit. Možná už zapomněl, co znamená slovo karanténa. Pokud se s člověkem s demencí netrénuje, stav se horší. O to smutnější mi je, že se na lidi, kteří mi s ním chodí pomáhat, mile culí, dokonce sem tam ve světlé chvilce i něco prohodí.

Probudil se můj zub moudrosti. Sháním zástup na hlídání táty v době, kdy budu

vypráví příběh o ochrnutém člověku, kterého spustí na nosítkách před Ježíše a On mu nejprve odpustí hříchy. Ano, to je ono, to je to nejdůležitější, co táta potřebuje. Odpuštění hříchů.

Jestli odpuštění přijal, nevím. Vnímám jen jeho nepřítomný pohled. Cítím, že mu kázání není příjemné. A proč by vlastně mělo být? Oпустиť jsi ho, říkám si, tři měsíce tě neviděl. Když nemůže věřit tobě, nebude nejspíš věřit ani Bohu – nejsi pro něj svědectvím. Každý večer za ním chodím, když tvrdě a vysílením spí, protože nemoc progreduje. Beru ho za ruku a šeptám modlitby k Ježíši, aby se nad ním smiloval a mohl ho přijmout k sobě.

Na konci sil

V dalších dnech táta několikrát přes den spadl z postele. Stačilo si na minutu odskočit do kuchyně. Manžel musel přijet z práce a pomoci mi ho zvednout – péče začala být nad síly jednoho člověka. Už pod něj nešlo

Samota horší než nemoc?

Mgr. NOEMI KOMRSKOVÁ, terapeutka integrované psychologie (Knobloch)

Samota je jeden z nejhorších trestů pro člověka. Ve vězeních bývá obávaná samotka, kde lidé mohou trpět bludy i ztrátou motivace k životu. Můj tatínek (Stanislav Černý) říkával, že „člověk není vždycky v dobré společnosti, když je sám“. Můžeme si před-

stavit své bludné kruhy myšlení, situace ztráty smyslu. Chvilé, kdy naše pochybnosti o nás samých, o našich blízkých i vzdálených, o světě i o Bohu mohou nabírat na síle. Náš Stvořitel a Pán ví, že „není dobře člověku samotnému“, a proto učinil člověku pomoc, která by při něm byla. Jsme při osamoceních?

Člověk potřebuje člověka – potřebuje, aby někdo zrcadlil jeho myšlení, cit i vůli, aby na něm někomu záleželo. Za minulého režimu na samotkách dobře obstáli ti, kteří zaměstnávali svou mysl modlitbou, zpěvem (jako Pavel a Sílvas ve vězení) nebo texty, které znali z paměti. Samota je život ohrožující stav.

Slovo „nemoc“ můžeme rozdělit jako „ne-moc“, znamená to tedy stav, kdy člověk nemůže vše, je „ne-mocný“. Nemoci dělíme na tělesné, smyslové, duševní i duchovní. Jsou nemoci akutní i chronické. Nemoci přinášejí bolesti a bolest bývá ubíjivější. Podle svědectví lidí psychicky nemocných velmi bolí i tento druh nemoci. Bolí duše. Protože člověk je tělo, duše a duch, ať se nemoc nebo bolest dotkne kterékoliv části, trpí celý člověk. Bývá velmi smutné, že si věřící lidé vyčítají neschopnost modlitby a blízkého vztahu s Pánem Ježíšem, když jejich duše trpí. Pak totiž trpí vše, ale jedna věc je jistá, že Pán o tom ví a nese tyto velmi trpící ve své náruči. Právě v této situaci je velmi potřebná pomoc bližních. Proto existují lidská společenství, rodiny, církev, ale i společnost, nemocnice, domovy pro seniory apod.

V této době pandemie je ohrožen každý člověk nejen covidem, nemocí, ale i izolací a samotou. Jsou ohroženy děti, pro které je v různých věkových kategoriích důležitá socializace – tedy nácvik komunikace s lidmi mimo rodinu i s vrstevníky. Děti mohou ztrácet motivaci k učení v izolaci, mohou ztrácet smysl a prožívat s dospělými existenční úzkost, tedy strach ze smrti (hlavně po 10. roku života, kdy začnou chápat smrt jako realitu a ne jako pohádku s mrtvou a živou vodou).

Mladí lidé mají strach o svůj život, o svou budoucnost, ale i o budoucnost národa, světa. Velmi kriticky sledují počínání dospělých – zmatky v médiích. Polopravdy, nepravdy a slabosti. Vidí svět černo-bílý, přičemž černého je v něm hodně. Ve své praxi vidím, že mnoho krásných a inteligentních dospívajících i mla-

dých lidí trpí depesemi a úzkostmi. Realita je nejistota a na tu se těžko zvyká, vlastně to ani nejde. Studenti nemají přímé vedení profesorů, hůře mohou získávat reálné vzory i motivaci ke studiu. Ohroženi jsou také lidé v produktivním věku – home office je dobrá zkušenost, ale ne natrvalo. Je ubíjena kreativita a sdílení o problému. Vzniká nejistota trvání zaměstnání, existenční starosti.

Ano, výše zmíněná rizika se velmi dotýkají izolovaných seniorů, a to doma i v zařízeních, v různých domovech i v nemocnicích. Úžasné je, že mnoho seniorů jsou už takzvané počítačově gramotní lidé a mohou komunikovat přes internet. Nevěděli jsme ani, jak důležitý to bude teď služební – onesimos, tedy užitečný služební. Tito lidé mohou bezpečně komunikovat s rodinou, přáteli, ale mají díky technologiím také kontakt s církví Boží. Jiní ovšem tuto výhodu nemají, a pak je třeba jít do svědomí a pátrat,

proč tomu tak je. Byla by škoda, kdyby neměli počítač jen proto, že by ve svém okolí nenašli nikoho, kdo by je naučil ho používat.

Ale velká škoda také je, když se senior sám odmítne ještě něco učit. Staří lidé by neměli na učení se novým věcem rezignovat. I lidé s demencí nebo s obávanou Alzheimerovou nemocí se musí učit, protože pak mají šanci, že jejich mozek bude déle aktivní. Budeme se učit i umírání – i to budeme dělat poprvé a bude to pro nás nové. Každý sebemenší pohyb, každou reakci mozku je třeba trénovat a zachovávat. „Co člověk ve stáří nepoužívá, o to přijde.“ Jak člověku s věkem ubývají schopnosti, musí prohlubovat a používat ty ostatní, aby si co nejdéle zachoval kvalitu života.

Když člověk může, tak ve stáří musí. Když ale člověk nemůže, je třeba jej podpořit. Láska je vynalézavá – najděme způsoby, jak potěšit. Posíláme fotky, dopisy, dárečky, telefonujeme, skypujeme...

starost. Souhlasím. Ona mezitím tátovi urovná polštářek pod hlavou a stále s ním vesele laškují – a on se na ni usměje. Nejvíc ve chvíli, kdy se její vnady rytmicky zhoupnou před jeho očima... A já žárším.

Ano, táta je už zkrátka jejich. Dva a půl měsíce dokázaly neuvěřitelně změnit vztahové hodnoty. Možná si táta myslí, že to ta sestřička je jeho dcera a já jsem ta cizí, co ho z nepochopitelných důvodů chodí navštěvovat. Je opravdu milá a já vedle všech pocitů vnímám i vděčnost, že je tu zrovna ona, protože chci, aby umíral mezi lidmi, kteří jsou na něj do poslední chvíle hodní. „Můžete mu zítra přinést třeba trochu piva nebo něco ostřejšího,“ radí mi. „My tady lidem dopřejeme všechno a oni na to většinou mají i chuť.“

Táta se opět zahleděl do prázdného místa, sestřička jeho pohled zachytila a povídá: „Víte, to oni už vidí své blízké, kteří zemřeli.“ Přemítám, zda to může být pravda. Sestřička má zvláštní povolání, napadne mě v tu chvíli. V temném a nevýslovně smutném prostředí se snaží rozdávat poslední něhu a lásku.

Posledních deset minut, směny se střídají, je potřeba převléct tátovi postel a já se chystám k odchodu. Beru ho za ruku, děkuji mu a říkám mu, že je tím nejlepším tátou. Upře na mě pohled jen krátce. Vypadá to, jako kdyby někde a za něčím spěchal. Opouštím pokoj, vzdalují se, mířím chodbou k vrátnici.

Uvědomuji si, že zde mám ještě dalšího blízkého člověka – manželovu maminku. Jenže všechna oddělení jsou neprodyšně uzavřená, a jak vím z předchozího dne, nikdo nás za ní nepustí. Je ale pravda, že v téhle chvíli nechci vidět nikoho. Jsem naplněná zvláštním smutkem. Chvíle mého rozdělení s tátou se velmi přiblížila. Kráčím po cestě směrem k autobusové zastávce s pocitem zadostiučinění, že jsem se tentokrát, na rozdíl od případu s babičkou, stihla aspoň rozloučit.

Táta zemřel druhý den k ránu. Letos to byl druhý pohřeb v rodině. Doufám, že vše těžké už nás s manželem potkalo, máme vybráno na několik let dopředu a že zbytek roku bude klidný.

Bez rozloučení

Uplynuly dva týdny. Znovu telefon. Z domova seniorů volají, že se rozne-mohla manželova maminka. Upadla, nara-zila si bok a z chodící komunikativní paní se rázem stává ležák, jako byl můj táta. Nemohu tomu uvěřit. Týden předtím mi volala, že jí sestry odmítly oblékat punčo-

daleko na nočním stolečku. Nemá šanci na něj dosáhnout. Dochází mi, že proto nám ho už několik dní nezvedala. Fyzicky se cítí špatně – naraženina stále bolí a nemůže si sednout. Ale to, co je viditelně ještě horší, je její psychika.

Maminka – typicky čistý extrovert – z nedostatku kontaktů skutečně onemoc-

cháče, co má dělat, že je jí zima. Smutnila, že nesmí z pokoje dokonce ani na chodbu. Cítila jsem se bezmocná, protože jsem tam nemohla zajít a situaci někomu vysvětlit. Víím, že tam všechny babičky nosí tepláky, ale maminka chce nosit sukni, tepláky pohrdá – považuje to za oblečení pod úroveň ženy. Volala jsem do domova, vysvětlila situaci a navrhla, aby jí pořídily nějaké legíny. Souhlasily. Ale v této nové situaci už je nepotřebuje. Dostane erárního andělíčka. Mělo by se s ní začít co nejrychleji cvičit, napadá mě, ale na to teď nejspíš každý kašle.

Neříká se to nahlas, ale staří lidé jsou bez návštěv svých blízkých skutečně vydáni na milost a nemilost někdy i dost samolibému personálu. Za další týden nám z domova volají, abychom se přišli za zvláštních hygienických opatření rozloučit. Jdeme na návštěvu s manželem společně, jsme oblečeni do pláštěnek, roušky, rukavice a pytlíků na boty, což mi připomíná branné cvičení z dob mé základní školy. Maminka leží, drobounká, vyhublá s pevně zavřenýma očima. Telefon nemá u sebe, ale

něla. I s fyzickými projevy. Vnímám, že je v hluboké depresi. Přesto se mi zdá, že by se její stav dal ještě zvrátit, ale potřebuje nadstandardní dávku dopaminu v podobě zájmu lidí, které zná. Probírám to s manželem i s členy její církve. Přemýšlím o tom, že zkusím kontaktovat jejího duchovního, aby ji mohl navštívit aspoň on, když nikdo jiný nesmí. Cítím, že když nic neudělám, všechno se zhorší. Zákaz návštěv je ale neprůstředný. Její duchovní volá do domova o dovození, ale je odmítnut.

Těžko se mi tomu věří. Obracím se dokonce na našeho známého – rodinného advokáta. Chci vědět, jestli se instituce podobnými zákazy neproviňují proti Listině základních práv a svobod, podle níž má každý právo na praktikování své víry. Dostává se mi ale odpovědi, že s tímto neprorazím. Prostě to nejde. Přemýšlím, že napíšu zřizovateli domovů pro seniory a zeptám se, proč za tak dlouhou dobu nejsou schopni vymyslet nějaké řešení? Třeba zasklenou hovorňu? Nejspíš by se mi ale dostalo ujištění, že o kontakt je postaráno prostřednictvím tableťů. Jenže s tím

já nemůžu souhlasit. Velmi staří lidé mají jiné potřeby vnímání, kromě toho maminka skoro nevidí a z online přenosu by jednoznačně neměla větší užitek, než jaký má z běžného telefonního hovoru. Ze všeho nejraději by si na nás ale jistě chtěla sáhnout. Také mi při té naší jediné povolené návštěvě, kdy jsme navlečení do neprodyšných mundůrů, silně tiskne ruku.

Doma probíráme situaci znovu. Napadá mě jediné další propustka. Ale je mi to všemi, kdo jsou v obraze, jednoznačně rozmluveno. Na internetových stránkách domova týden po týdnu ujistují, že co nevidět návštěvy umožní. Situace je neudržitelná, musí přece otevřít! Dočká se máti? Snad... Musí! Otevření se má nakonec realizovat předem dohodnutým termínem, objednávám nás proto s manželem na středu 30. 6. - den, kdy si děti chodí pro vysvědčení. Máme vyrazit po obědě, manžel pro mě má přijet před mé pracoviště. Volá mi, že právě dorazil a jde od auta. Náhle se mobil rozezvoní znovu. Napadá mě, že si manžel v autě asi něco zapomněl. Jenže to není manžel, je to domov seniorů.

„Paní, nemohu se dovolat vašemu manželovi, ale musím vám říct, moc nás to mrzí...“

„Co?“ přijde mi to jako neuvěřitelně zlý sen, něco neskutečného.

„Vaše maminka právě po obědě zemřela.“

„Cože? Vždyť my za ní právě vyjíždíme!“ Byla jsem sbalená a šla budovou svého pracoviště k našemu autu.

„Pak nám zavolejte, kdy si přijedete pro věci. Je nám to moc líto, víme, co si tento rok zažíváte.“ Nestačili jsme v tu chvíli ani na smutek, byl to zkrátka příliš velký šok. Zemřeli nám všichni nejbližší během tak krátké doby. Ani s naší maminkou jsme se tedy nestihli rozloučit.

Často jsem během celého toho období, kdy se tohle všechno dělo, přemítala, co je vlastně pro staré lidi lepším řešením: zda chránit jejich chatrné zdraví, anebo jim dovolit setkání s příbuznými. Protože to je jejich poslední radost, naděje a výsostné právo, které oni sami většinou staví i nad zbytky svého zdraví. Chápu, nechat je nakazit rozhodně nepovažuji za řešení. V dnešní moderní době různých stavebních vychytávek by ale přece postavení skleněné stěny v nějakém pokoji vyčleněném pro hovornu byla otázka několika málo dní...

Věřím, že se najde někdo, kdo bude mít rozum a srdce na pravém místě. Někdo, komu dojde, že když už se nedá změnit samotná „blbá doba“, dají se změnit přístupy k problémům, které mají potenciál změnit i dobu samotnou.

Čas letí a zpátky nejde vrátit jediný den. A těžká doba, covidovou nevyjímaje, se vyznačuje tím, že dramatické momenty v našich životech přicházejí hodně rychle za sebou. Moudře říká kazatel: „V den dobrý užívej dobrých věcí, v den zlý buď bedliv...“ (Kaz 7,14)

„Při čtení této knihy čtenář žasne zejména nad dílem Stvořitele, ale také nad tím, jaké trhliny ve zdánlivě neotřesitelné evoluční teorii se objevují ve světle současných vědeckých poznatků. Po přečtení této knihy pak zjišťuje, že poctivá věda nestojí v protikladu s biblickou vírou.“

— MUDr. Jiří Holý, Ph.D.

WWW.KRESTANSKYZIVOT.CZ

Váš eshop s křesťanskou literaturou

Vydavatelství Juda Vám nabízí
následující dvě velmi aktuální knihy do dnešní pandemické situace

Francis Frangipane

POKORA

Cesta do Kristovy podoby

□ 11,5 x 15,7 cm, 128 stran, 129 Kč

Bůh nás volá k pokoře, zvláště když chceme, aby naše země byla uzdravena. Zaslíbujeme vám: **Když se můj lid, který se nazývá mým jménem, pokorí, budou se modlit, hledat moji tvář a odvrátí se od svých zlých cest, vyslyším z nebes, odpustím jejich hříchy a uzdravím jejich zemi.** (2Pa 7,14) Naplníme však podmínky? Potřebujeme milost a tu Bůh dává pokorným. Pokora je

předpokladem a základem proměny. Ježíš prohlásil, že v Království nebes je největší ten, kdo se pokorí. Bůh neměří duchovní velikost výškou našich úspěchů, ale hloubkou naší pokory.

Francis Frangipane

V ÚKRYTU NEJVYŠŠÍHO

Projíte život pod Boží ochranou

□ A5, 120 stran, 169 Kč

Pandemie, ekonomické krize, kolapsy, přírodní katastrofy, životní ztráty, tragédie... Ve světě přibývá problémů a my všichni hledáme místo bezpečí a ochrany. V této knize nám zkušený autor přináší jasné biblické doklady toho, že uprostřed všech nejistot a obav můžeme vejít do Boží skryše, v níž budeme v bezpečí. Je to místo, ve kterém se můžeme a máme naučit trvale žít. **Velice aktuální kniha o místě ochrany před bouřemi života.**

Také mnoho dalších titulů různých vydavatelů

si můžete objednat v internetovém obchodu: knihyjuda.cz

Vydavatelství Juda ■ Nebeského 20, 276 01 Mělník ■ e-mail: obchod@juda.cz

■ tel.: 720 227 661 ■ blog: tomaskorcak.cz

DĚTI JSOU NÁM JEN BOHEM SVĚŘENY

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ foto ARCHIV ALENY ŠIMKOVÉ

Pracujete jako vedoucí Klubka, což je služba pěstounským rodinám pod Charitou.

Jaká byla vaše cesta až sem?

Už můj dědeček, pro mě největší rodinná autorita ve víře, mě upozorňoval na to, že mě Pán Bůh nestvořil silnou proto, abych si to sama užívala, ale proto, abych mohla pomoci druhým. Po mateřské dovolené jsem proto zkusila pracovat jako osobní asistentka u paní na vozíku a u dětí s poruchami chování ve speciální mateřské škole. Najednou mi všechno dávalo smysl. Postupně jsem se dostala k tomu, že jsem vedla zhruba 30členný pracovní tým, který se staral jak o dospělé, tak o děti s handicapem. Jednalo se o pečovatelskou službu a osobní asistenci, které se staraly o přibližně sto lidí v domácnostech a ve školách. V této pozici jsem pracovala řadu let. Před čtyřmi lety jsem si doplnila další vzdělání a začala pracovat ve službě náhradní rodinné péče.

O koho pečujete?

Doprovázíme přibližně 60 pěstounských rodin ochotných otevřít svou domácnost dětem, které z nejrůznějších důvodů nemohou vyrůst se svými biologickými rodiči. Takovým rodinám zajišťujeme povinné vzdělávání, pomoc a podporu, která souvisí právě s přijetím takového dítěte. Většinou se jedná o děti zanedbávané, týrané nebo zneužívané. Ale také o sirotky a děti nechtěné, které by jinak vyrůstaly v ústavech. Stále se snažíme hledat lidi ochotné dát opuštěným dětem příležitost zažít, že rodina je místo, kde se

naučí budovat důvěrné vztahy, kde o ně někdo bude mít strach z lásky, kde s nimi někdo bude sdílet jejich emoce a pomůže jim je zpracovat. Místo, kde budou mít své povinnosti, zažijí pochvalu i napomenutí, kde mohou bezpečně dělat chyby a kde je jim následně odpuštěno. Místo, kde mohou vypěst v samostatné osobnosti, které se umí učit z chyb a překonávat neúspěchy a které se dokážou postarat nejen samy o sebe, ale i o druhé.

V čem pěstounské děti nejvíc potřebují vaši pomoc?

Myslím, že při hledání identity. Pomáháme jim se najít, přijmout, zpracovat svou

minulost a vybrat si svou vlastní cestu. Podporujeme jejich kontakt s blízkými osobami, které jim s tím mohou pomoci – může to být biologická rodina nebo i někdo, kdo je znal, když byly malé. Řada dětí má rodiče, kteří zásadně selhali, a proto se s nimi nemohou setkávat vůbec nebo jen s naší asistencí – to upravuje soud. Kontakty jsou také často přerušeny tím, jakým způsobem života biologický rodič zrovna žije – bývají na léčení závislostí, ve vězení...

Jaká jsou pravidla vaší profese?

Z mého pohledu – ten, kdo chce opravdu pomáhat, se musí naučit akceptovat druhé

ALENA ŠIMKOVÁ, CB v Trutnově

Pocházím z věřící rodiny a nikdy jsem nechtěla pracovat v charitních službách ani v sociální práci. Chtěla jsem se vydat jinou cestou. Vybrala jsem si práci, která měla kariéerní postup, byla jsem velmi dobře zaplacená. Pracovala jsem v obrovské firmě, která měla monopol na komunikační služby, a velmi se mi tam dařilo. Můj tatínek byl nemocný – ještě v mém dětství se topil, měl srdeční zástavu a byl dlouho bez kyslíku, takže mu začaly rychle odumírat mozkové buňky. Spustilo to u něj demenci a příští léta byla pro rodinu hodně náročná. V té době už jsem byla na mateřské dovolené a začala jsem zjišťovat, že práce, kterou jsem dosud dělala, pro mě už nemá ten smysl, že na světě nejsem kvůli tomu, abych měla jedno dítě, velký dům a vše, co si přeji. Jsem tu proto, že mě někdo potřebuje a že mohu být užitečná. Mám tři děti (23, 20 a 16 let).

takové, jací jsou. Proto pokud způsob života mých klientů neohrožuje druhý, nesnažím se je předělávat podle svých norem. Pomáhat je potřeba s vědomím vlastních limitů. To znamená, že nesmím dovolit, aby mě druzí natlačili do své bouře, mým cílem je vtáhnout je naopak do svého klidu – to jsem někde četla a moc se mi to líbí.

Co hledáte u Boha pro lidi v bouřích – i pro sebe?

Jeho pokoj, který nejde nikde jinde najít, i když se o to občas snažím. To je pak křeč, po které jsem strnulá a oslabená, jako když jde o křeč fyzickou. Bůh je pro mě zdrojem bezpodmínečné lásky, které já nejsem schopna. Díky tomu zdroji mohu lásku rozdávat i přijímat. A nacházím u něj taky sílu odpuštění, které pro mě dostalo nový rozměr až po rozvodu – naučila jsem se nebýt jen jeho pasivním příjemcem, ale aktivním dárce.

V souvislosti s vaší profesí – pláčete někdy?

Často. Děti potřebují vědět, že nezastíráme bolavé věci, že s nimi umíme trpět. Jsou naprosto přirozené a je dobré s nimi plakat, stejně jako je dobré se s nimi smát. Trávíme s pěstounskými dětmi hodně času – jezdíme s nimi na různé pobyty, výlety, setkáváme se s nimi v jejich přirozeném prostředí – venku, na hřišti a snažíme se jim aktivně naslouchat. Pláčeme s nimi,

smějeme se s nimi, dáváme jim jistotu, že to tak je v pořádku, že si to mohou dovolit.

Máte v Klubku děti, na které nikdy nezapomenete?

Těch je spousta. Když vidím ty „rozbité děti“, často přemýšlím, jak je ochránit, aby svá zranění neprožívaly znovu a znovu... Ale jen Pán Bůh má lék na všechny rány. Já můžu být nablízku a modlit se.

Řekla jste si někdy v souvislosti s konkrétním případem – tady jednal Bůh?

Určitě. Ve chvílích, kdy se stal nějaký velký průšvih, který nešlo napravit, který způsobil strach a bolest, a přesto se podařilo dítě vrátit zpátky do bezpečí – to je vždycky důvod k děkování.

Co pro vás znamenají Ježíšova slova: „Nechte malíčké přicházet ke mně, neboť takovým patří království nebeské?“

Uvědomuji si, že Bůh má ve své péči každé dítě. My rodiče nemáme moc vzdálit je od Kristovy lásky ničím, co uděláme. Máme se od nich co učit – jejich opravdovosti, nadšení, důvěře, schopnosti neřešit to, co si o nich kdo myslí. Jsou nám svěřeny, abychom je Pánu Bohu opatrovali.

Trutnov byl jedním z měst nejvíce zasažených nákazou covid-19 v ČR. Okres byl uzavřen mezi prvními. Problémy dětí v náhradních rodinách ale

pokračují. Jak pracujete v podmínkách takových omezení?

Je to komplikované, dohled nad rodinami přes messenger nebo po telefonu není optimální. Je to teď náročné uvnitř všech rodin, nejvíc však v takových, kde už bylo před nouzovým stavem dysfunkční prostředí. Očekávám, že až tohle všechno poleví, že se ty obrovské rodinné krize projeví a budeme s nimi muset ještě dlouho zápat a pracovat. Prožívali jsme nyní velké úzkosti o naše pěstouny – řada z nich jsou senioři. Měli jsme případ, kdy byli oba hospitalizováni a nevěděli jsme, jestli to přežijí. A Pán Bůh se tam přiznal pro mě zázračným způsobem, kdy nepochopitelně začala fungovat jedna z dcer, která řadu let v té rodině vůbec nefigurovala. Vrátila se, aby se postarala o svěřenou holčičku.

Modlíte se za ty děti?

Za děti, za pěstouny... Teď jsem se modlila za pěstounku, která je mi velmi blízká, s těžkým průběhem covidu – padesátiletá žena. Už jsme nedoufali, že se probudí. Prožívala jsem velkou úzkost a bezmoc – mohla jsem spoléhat jen na to, že se Pán Bůh smiluje. Na nic jiného.

■
Celý rozhovor najdete na brana.cb.cz.
Vnímáte-li se povolání do služby pěstounské péče, více informací najdete na stansenahradnimrodicem.cz.

VEDOUCÍ SLUŽBY NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE

...řídí a kontroluje práci klíčových pracovníků rodin, navrhuje odbornou pomoc, vzdělávání pro zaměstnance a pěstouny, komunikuje s problematickými rodinami tam, kde klíčový pracovník potřebuje podporu. Jedná s OSPOD a soudy ve věci řešení problematiky dětí umístěných v pěstounských rodinách. Reviduje metodiky, stále se vzdělává a školí odbornou veřejnost i pěstouny, doprovází rodiny.

DĚTI DOMA?

připravil **BRONISLAV MATULÍK**
anekdota **ROMAN GADAS**

Je to rok, co děti poprvé v české historii nemohly jít do školy kvůli pandemii. Do lavic se od té doby vrátily jen na několik málo týdnů v červnu a pak v září a listopadu. Je důvod obávat se o jejich vzdělání a budoucnost? Jaká jsou hlavní úskalí distančního vzdělávání a hrozí, že se důsledky pandemie neblaze projeví na dětských duších?

Ing. RENÁTA ULLMANNOVÁ
ředitelka
kanceláře RCB

Syn v září minulého roku nastoupil do nové školy a hned po měsíci začala distanční výuka. Nestačil se ani pořádně poznat se spolužáky. Zpočátku byl šťastný, paní učitelka mu velmi vyhovovala. Školu si chválil. Navíc měli ve třídě asistentku Janu Joklovou, která podle potřeby zašla za každým dítětem a látku dovysvětlila. Prostě skvělé!

V říjnu ovšem začala distanční výuka znovu, což se ukázalo jako nesmírně náročné. Každý den má maximálně dvě lekce po půlhodině, takže za celé dopoledne to dělá jeden a půl vyučovací hodiny oproti klasickým pěti nebo šesti hodinám. Zbytek doby, kdy by se učil ve škole, sedí u počítače a hraje hry. Já jsem v práci a nemohu jej celou dobu dozorovat.

Zbytek učiva musíme dohnat spolu odpoledne a večer. Jsme připojeni do třídy přes Google Classroom, kde dostáváme od paní učitelky úkoly. Po mém příchodu z práce musíme jít alespoň na chvíli na procházku a potom má distančně ještě hudebku – učí se na violoncello, hraje v orchestru. Večer se pustíme do úkolů. Nejprve se musím sama látku naučit, všechno si poslechnout, abych věděla, co mu mám případně dovysvětlit. Problém ale je, že večer jsme už oba unavení a z jeho strany není motivace k práci. Vše mu trvá mnohem déle, protože se už nesoustředí. Po dokončení úkolů vše naskenujeme a odesíláme přes Google Classroom učitelům. Zpočátku jsem si musela na systém zvyknout, zjistit, kde visí úkoly, poznámky. Každé ráno

musím sledovat změny rozvrhu, kterých je poslední dobou stále více. Třída je rozdělena na dvě poloviny A a B, jejichž složení se také mění.

Je samozřejmě skvělé, že máme k dispozici moderní technologie! Nedokážu si představit, že by děti seděly doma a nemohly se zapojit do výuky. Alespoň trošku socializace přes počítač existuje. Oceňuji také, že paní učitelka mění složení skupin třídy, takže se mohou po čase vzájemně vidět.

Syn navíc zatoužil po víceletém gymnáziu. Což s sebou přineslo další problém – přijímací zkoušky zajišťuje Cermat, který má v mnoha ohledech přístupy odlišné od toho, co berou ve škole. Musela jsem tedy zaplatit kurz, ve kterém se děti učí zvládnout zadání testů. Takže jsou to další dvě hodiny výuky přes počítač. Matematika je docela těžká, proto se snažím být u výuky s ním a pomáhám mu příklady souběžně dovysvětlit, případně se je musím také nejprve naučit a pochopit.

Hudebka je třikrát týdně – hra na nástroj, nauka a smyčkový soubor – vše distančně přes počítač nebo WhatsApp. Díky tomu, že hraji na housle, mu dokážu poradit prstoklad, aby mohl nacvičovat. Ale zabere to denně další hodiny odpoledne a večer. A to mám jen jedno dítě školou povinné. Nedovedu si představit mít takto na starost výuku více dětí. Navíc když sdílí počítač někdy i s rodiči na home office nebo když bojují s kvalitou připojení.

Problém vidím v tom, že dítě ztrácí motivaci a upadá do jakési letargie a apatie. Po dvou půlhodinách výuky se těší, až bude hrát hry s kamarády. Nemá tělocvik, odvyká si sportovat, odvyká kolektivitu.

Už i na procházky ho musím nutit. Teď v zimním období je to náročnější, protože odpoledne bývá brzy tma a nedostatek sluníčka se také projevuje. Proto aspoň o víkendu jezdíme do lesa nebo na hory. Při lockdownu nám ale zůstaly k dispozici jen lidmi přeplněné městské a příměstské parky.

Mám samozřejmě velkou výhodu, že mohu chodit do kanceláře v domě, kde bydlíme, a mohu odbíhat a trochu jej kontrolovat a usměrňovat. Času na sebe teď moc nemám. Kromě výuky potřebuji zvládnout ještě navařit na další dny, obstarat nákupy, domácnost.

Ale nastavila jsem určitý režim, abychom to zvládli. Než jdu do práce, musím být vzhůru, oblečený a připravený na výuku, i když mu začíná třeba až v deset hodin. Jako kdyby chodil normálně do školy. Občas už zažíváme ponorkovou nemoc a vzájemnou únavu.

Pozitivní na distanční výuce je asi hlavně to, že se děti nemusí vystavovat nákaze. Jsem vděčná za technologii, co nám umožňuje zůstat alespoň na dálku ve spojení s učiteli, žáky a po letech si vlastně docela užíváme jeden druhého, což je milé.

Mgr. HANA IMLAUFOVÁ

Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna, Praha

O úskalích a důsledcích distančního vzdělávání se v poslední době hovoří stále častěji. Vyčerpání jsou už všichni zúčastnění – děti, pedagogové a samozřejmě také rodiče. Děti i dospívající budou v mnoha případech nést následky, které dnes ani nedokážeme domyslet. Na jedné straně to je jistě méně získaných vědomostí, které by se prostě ve škole dozvěděly, dále je to zúžené spektrum pestrosti a všestrannosti při

Učitel je pryč! Řekl, že nám začíná distanční výuka, a ztratil se v oblacích.

formování dětí a mládeže. Distanční výuka mnohdy zdůrazňuje jen nejdůležitější vyučovací předměty. A ty, které se považují za méně důležité, což jsou výchovy (výtvarná, hudební, tělesná, pracovní), jsou upozaděny. Ve snaze nepřetěžovat děti se ale v těchto oblastech děti nerozvíjejí.

Za velmi nebezpečné a z hlediska vývoje osobnosti devastující, považuji to, že žáci a studenti nemají řád. Běžně museli v určité hodinu vstát, vypravit se a včas odejít do školy (tedy také se hýbat). Při distanční výuce jsou zvláště žáci druhého stupně a středoškoláci ponecháni své vlastní vůli. A tak někteří stráví dopoledne v pyžamu, výuku sledují z postele, když se jim nechce vstát, tak se do výuky nepřipojí, nezapínají kameru atd. Učitelé jsou z tohoto způsobu chování velmi frustrováni.

Právě vlastnosti vůle tedy tento žák/student vůbec nerozvíjí. A to bude mít vážné důsledky pro jeho život a vztahy v budoucnu. Takový člověk nebude ochotný dělat i to, co se mu nechce, nebude umět něco nepříjemného vydržet a respektovat vnější řád či pravidla. Další nebezpečí vidím v obrovském množství času, který tráví mladá generace

u počítačů. Teď je k tomu vlastně povinně vybízíme! Nárůst závislosti na počítačích už potvrzují zahraniční studie.

Ve své poradenské praxi také vidím, že přibýlo úzkostných dětí a dospívajících. Úzkost dokáže lidem velmi komplikovat život. Pokud se nenaučí svoji úzkost v mládí zvládat, v budoucnu budeme mít úzkostné dospělé, kteří budou mít problém se sebedůvěrou a s navazováním vztahů. Menší obratnost v sociálních situacích může být v budoucnu také jedním z důsledků nedostatku „živých“ sociálních kontaktů s vrstevníky.

Aby tento můj negativní seznam dopadů nebyl tak zdrcující, ráda bych dodala i povzbuzení a naději. Pokud rodiče v tomto posledním roce trávili s dětmi hodně času, podporovali je a pomáhali jim, vytvořili tím svým dětem obrovskou zásobárnu pro život důležitých hodnot. A pokud se jim podařilo navzdory všemu žít v láskyplném domově, všechny chybějící vědomosti a zameškané učivo se k tomuto velice důležitému základu snadno doplní.

Obsah rubriky nemusí vyjadřovat názor redakční rady.

STRACHU NAVZDORY

text BRONISLAV MATULÍK foto ARCHIV

Dalibor Vácha: M+B+M.
Josef Mašín,
Josef Balabán,
Václav Morávek.
Válečný román
 Vydalo Argo 2021, 310 stran

Tři mušketyři, tak si říkali podplukovníci Josef Balabán s Josefem Mašínem a štábní kapitán Václav Morávek, legionáři a důstojníci prvorepublikové československé armády. Po okupaci vedli v letech 1939 až 1942 ozbrojený boj na území protektorátu Čechy a Morava proti německým agresorům. Gestapo je nazývalo Tři králové.

Autor románu Dalibor Vácha, držitel literární ceny Knižního klubu, je velmi zkušený spisovatel. Jeho zájem poutají především dějiny československých legionářů v Rusku a meziválečné období, ale nevyhýbá se ani žánru science fiction. Jeho poslední román je ale až děsivě skutečný. V knize M+B+M dává nahlédnout hluboko pod povrch událostí, do vnitřních motivů a dialogů lidí, kteří se aktivně postavili proti zlu nacistické ideologie a moci.

Na násilnou okupaci a válečný teror odpovídali bojem. Nemohli se nečinně podvolit, nedokázali trpně snášet zvůli nepřátel. Likvidovali kolaboranty, kteří spolupracovali s tajnou státní policií. Byla jim cizí Tolstého filozofie nenásilného odporu, kterou v Indii praktikoval jejich o něco starší vrstevník Gándhí. Věřili v Boha, což zvláště platilo v případě Václava Morávka, to jim ale nebránilo v užívání zbraní, jimiž zabíjeli nepřátele. Prvorepublikové vlastnictví, kterému my dnes téměř nerozumíme, brali smrtelně vážně. Byli připraveni strachu navzdory obětovat vlastní životy ve jménu svobody, což se také nakonec stalo.

Román je rozdělen do tří kapitol s výmluvnými názvy: Apoštol (Balabán), Archanděl (Mašín) a Apokalypsa (Morávek). Příběhy Tří králů se v nich

prolínají, ale každá kapitola je zvlášť věnována jednomu z trojice hrdinů. Vácha hned na začátku čtenáře upozorňuje: „Ty nejméně uvěřitelné eskapády, zejména štábního kapitána Václava Morávka a podplukovníka Josefa Mašína, zmíněné v této knize nejsou autorovou fantazií, ale svědectvím pamětníků skutečností.“

Z počátku chvíli trvá, než čtenář porozumí všem vztahům a dialogům, do kterých je hned na počátku vtažen, ale pak nemůže přestat číst, třebaže ví, jak tragicky všechno nakonec skončí. Při popisu brutálních výslechů gestapa jsem myslel na psychologa Jeronýma Klimeše, který nás učil, že člověk má být trénovaný na středně těžkou zátěž, protože je-li vystaven enormně velké zátěži, jeho reakce a činy jsou už jen pudové a nejsou mravně hodnotitelné. Tři králové měli s odbojáři zásadu, že budou-li zatčeni, musí vydržet první tři dny výslechů, aby jejich spolubojovníci měli čas vyklidit konspirační byty, schovat kompromitující dokumenty, vysílačky, zbraně a někde se ukrýt. Většinou nebylo možné zmíněné tři dny vydržet...

Román představuje skutečné hrdiny, kteří čelili strachu, ale nedali se jím ovládat, oproti těm, které strach hnál udávat odbojáře gestapákům. Vácha vkládá Balabánovi do úst větu: „Až se nebudeme bát, budeme mrtví.“ Načež se podplukovník tiše modlil, aby nikdy nemusel zjistit, jak bude na bití, mučení a výhrůžky reagovat. Jeho modlitba ale nebyla vyslyšena. I proto, jak píše Vácha, jsou největší hrdinové ti, kteří dokáží strach překonat. Takovými byli Tři králové.

Trhliny ve vývojové teorii

Kniha

MUDr. Štěpán Rucki, CSc:
Ve víru evoluce
 Křesťanský život 2021,
 308 stran

Zdá se, že zpochybnit evoluční teorii znamená pro vědce-našince spáchat intelektuální sebevraždu. Zdá se, že je pro jednoho člověka nemožné zachytit současný vývoj přírodních věd. Autor knihy *Ve víru evoluce*, MUDr. Štěpán Rucki, CSc., se odvážně pustil do obojího. Nastudoval literaturu, shromáždil vědecké poznatky, logicky je seřadil – a výsledek? Trhliny ve zdánlivě neotřesitelné evoluční teorii se povážlivě rozšířily. A to pod tíhou argumentů proti makroevoluční teorii, která měla vysvětlit vznik druhů.

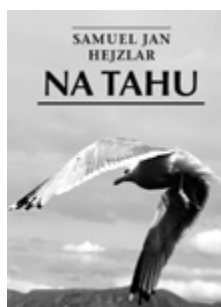
Autor nepopírá existenci takzvaného přirozeného výběru, ten však většinou vede k úpadku či ztrátě genetické výbavy organismu. Kniha předkládá i argumenty pro teorii inteligentního plánu, která je pro autora nej přijatelnější a zároveň je s křesťanskou vírou velmi dobře slučitelná. Čtenář tak zjišťuje, že poctivá věda nestojí v protikladu k biblické víře. Autor se v závěru knihy věnuje

hypotéze Boha ve vědě a takzvané teistické evoluci. V knize je vyjádřena myšlenka, že teistickou evoluci lze přirovnat k jízdě na dvou koních cválajících však v opačných směrech.

Mají tuto knihu číst pouze „Einsteiní“? Naprosto ne, k pochopení stačí pouze středoškolské znalosti, autor popisuje vše srozumitelně a odborné termíny vysvětluje. Zároveň však uváděná tvrzení dokládá citací zdrojů.

■
 MUDr. JIŘÍ HOLÝ, Ph.D.

Na tahu

Nejnovější kniha autora volně navazuje na jeho vyprávění z dětství za války (Kameloti), ze studentských let pod dekou socialismu (Na hraně) a z vojenské základní služby pod nechvalně známým zetěm Klementa Gottwalda Alexejem Čepičkou (Na háku). V poslední své knížce *Na tahu* se šíří o své nepřizpůsobivosti socialistickým paragrafům v roli Boží blechy v komunistickém kožichu.

Kniha je zdarma. Lze objednat zaslání poštou na telefonním čísle 774 838 758.

Uhrazením režijní ceny 300 Kč můžete přispět na rekonstrukci stropů a střechy modlitebny CB v Neveklově. Sborové č. ú. 1938917359/0800, střecha Neveklov. Děkujeme.

■
 SAMUEL JAN HEJZLAR

Světlo ve tmách svítí

KATEŘINA HORÁLKOVÁ-RÓSOVÁ

Je to už více než rok, kdy do našich životů vstoupila se vši razancí pandemie. Slovo, které jsme do té doby vnímali jako heslo z nauč-

ného slovníku, se najednou stalo naší každodenní realitou. Nevím jak epidemiologové, ale troufám si tvrdit, že většina nás – nezdravotníků si ani nedokázala představit, co všechno se v našich životech změní. A po roce musíme konstatovat, že nám chybí tolik věcí: káva v kavárně, oběd nebo večeře ve vybrané restauraci, návštěva kina, nákup zbytečných věcí i procházka „za hranicí obce“. To samozřejmě, na co jsme byli za svůj život zvyklí, se najednou posouvá do krajiny vytoužených přání.

Tolik změn, že by se o nich daly psát dlouhé texty. Titulky novin denně přináší další zprávy o našich ztrátách... a mezi nimi se, možná méně viditelně, odehrávají i příběhy jiné – z pohledu vertikály mnohem důležitější. Příběhy lidí, kteří neváhají dát své síly do služeb druhých. Svě dovednosti a vzdělání využít k tomu, aby se nejen jejich život stával snesitelnějším. Možná je i na nás, abychom se snažili v rámci svých dovedností pomáhat potřebným, utírat slzy osamělým a plačícím, povzbuzovat ztrápené a hledat smysl v tom, co je zdánlivě beze smyslu. On je to totiž úkol křesťanů bez ohledu na to, jakou dobou právě procházíme.

Ráda bych připomněla slova papeže Františka, která pronesl 27. března 2020, když uděloval mimořádné požehnání *Urbi et orbi*: „Není to čas tvého soudu, ale našeho soudu: čas vybrat si mezi tím, na čem záleží, a tím, co pomijí. Oddělit to, co je nezbytné, od toho, co nezbytné není. Je to čas k opětovnému usměrnění běhu života vstříc Tobě, Pane, a vstříc druhým. A cestou můžeme hledět na mnohé naše příkladné druhy, kteří uprostřed strachu reagovali odevzdáním svého života. Tak působí moc Ducha, jenž se vylévá a přetváří v odvážnou a velkodušnou odevzdanost.“

Fotky na zdech

Simona byla smutná paní v letech, která se s ostatními lidmi moc nebavila. Při kontrole došlé pošty jsem našla dopis adresovaný přímo jí. Zaklepala jsem na dveře jejího bytu a paní Simona mne pozvala dál. Všude po bytě visely zarámované fotografie malých dětí. Všimla si mého zájmu. Usadily jsme se společně na pohovce, zhluboka se nadechla a začala vyprávět.

S Jiřím se potkali na vesnické zábavě. Dlouhý čas trávili spolu na statku, kde jejich rodiny pracovaly, a jejich vztah byl hluboký a krásný. Na svatbě se sešla celá rodina. Netrvalo dlouho a narodil se jim

Simona si nedokázala odpustit svůj díl viny a stáhla se do ústraní. Nedostatek peněz, psychické problémy, přibývající dluhy a následné exekuce ji dovedly až do vyloučené lokality. Na fotkách na stěnách jejího bytu byla její vnoučata. Nikdy je neviděla osobně. Od té doby se mnou pravidelně mluvila o své víře v Boha – měla naději, že jí děti odpustí. Nepřestávala se za to modlit.

Na začátku léta Simona několik dní nevyšla ze svého bytu. Navštívila jsem ji, bylo vidět, že má bolesti. Převezla jsem ji do nemocnice a zkontaktovala její dceru. Přijela ještě ten den odpoledne – krásná a milá mladá žena. Netušila jsem, že se jedná o tu, která byla v minulosti znásil-

ZE TMY K NADEŽJI

Příběhy ztracených existencí

první syn, celkem přivedli na svět pět dětí. Simona zůstala v domácnosti a Jiří jezdil po montážích po celé republice. Po narození poslední dcery se Jiří začal měnit. Domů jezdil sporadicky, začal pít, nevěnoval se dětem. Po smrti jeho rodičů se situace ještě zhoršila. Začal Simonu bít, ponižoval ji, zavíral ji s dětmi na půdě, kde v zimě všichni mrzli a trávili celé noci. Děti dospívaly, začaly se vůči otci vymezovat a svoji matku bránily. Jiří začal bít i děti, ty se strachy v dospívání během noci pomohovaly, nejmenší začaly koktat a trpět nočními můrami.

Simona od Jiřího utekla, pronajala si byt a snažila se začít znovu. Z domu si nemohla odnést nic, začátky byly velmi těžké, peněz nazbyt nebylo. Pak přišla nemoc, výpověď ze zaměstnání a pád do chudoby. A Simona udělala něco, co bylo pro ni do této doby naprosto nemyslitelné. Když třetí den nejedla a děti měly pouze

Mluvila o své víře v Boha – měla naději, že jí děti odpustí.

rohlinky s máslem a vodu, rozhodla se přijmout nabídku souseda – že mu bude sexuálně k dispozici. A nezůstalo jen u jednoho muže.

Najednou měla peníze, přes den čas na děti a neřešila existenční potíže. Předsevzala si, že to bude krátkodobá záležitost, než si najde dobře placenou práci. Trvalo to však několik let. Během jedné návštěvy, když Simona nebyla doma, pustila šestnáctiletá dcera „zákazníka“ dovnitř. Znásilnil ji. V tu chvíli se všem zhroutil svět. Děti matku obviňovaly a postupně od ní odešly. Znásilněná dcera skončila na psychiatrii.

něna. Zavedla jsem ji do matčina bytu pro osobní věci, které jí měla přivést. Když viděla všechny ty fotky na zdech, klekla si na zem a začala plakat. Zavolala ostatním sourozencům a odjela. Věci pro svoji matku mi nechala v kanceláři se vzkazem, že nenašla sílu za ní zajet osobně.

Paní Simona se za tři týdny z nemocnice vrátila. Byla zlomená. Druhý den jsem na ni zaklepala s tím, že přijela návštěva, která jí chce vidět. Poodstoupila jsem a za mnou stály všechny její děti společně s vnoučaty. Její dcera mi při jedné návštěvě vysvětlila, proč mamince věci do nemocnice neodvezla. Jela ihned ke všem sourozencům, aby jim řekla, že matce odpustila. Společně se rozhodli, že maminku co nejdříve navštíví a doženou roky, kdy mezi nimi stála vysoká zeď neodpuštění.

PAVLÍNA BŘEŇOVÁ

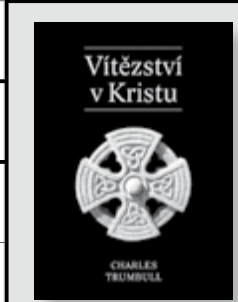
vedoucí pobočky Naděje, Česká Třebová

Vyluštěte tajenku a vyhrajte knihu

Tajenku zašlete do 14. 4. 2021 na adresu krizovka@cb.cz.

Vylosovaný výherce získává **Vítězství v Kristu** od autora **Charlese Trumbulla**. Výhru věnuje knihkupectví **Samuel**.

POMŮČKA: PIESA PROSOMA TUL, UME	ŤUKAT	1. DÍL TAJENKY	SLOVENSKY „JESTLI“	DOUŠEK	JMÉNO HEREČKY, CHYLKOVÉ	DOMÁCKY TAMARA	NAPADENÍ	OBUTÍ KOLA AUTA	SPZ ROKYCAN	NĚMECKY „BABIČKA“	OPERA LEOŠE JANÁČKA	VZDÁLIT SE JÍZDOU	KREVŇÍ TLAK (medicin.)
JAKOST								JMÉNO VYNALÉZCE DIVIŠE					
NATÍRAT LAKEM								KOČOVNÍČI UKAZOVACÍ ZÁJMENO					
ČESKÉ MĚSTO			JAPONSKÝ BOJOVÝ SPORT LÍHA						2. DÍL TAJENKY CITOSLOVCE POHRDÁNÍ				
JEMNÝ NÁDECH				NAKOVAT NASEK- NOUTI						STARORIM. MĚDĚNA MINCE ŠVIHÁČI			
JMÉNO PUČÁLKO- VIC ŽIRAFY								SKUPINA ODŠTE- PENÁ OD CÍRKVE					
ZÁVAŽ- NOST					ŽENSKÉ JMÉNO			DOMÁCKY ELIŠKA				JAPONSKÁ VÝZKUMNÁ DRUŽICE	KORÝŠ
	JMÉNO ZPĚVAČKY PAVONE TRUDOVIINA								SLONOVINA AVŠAK				
ŠUMAVSKÁ OBEČ (sklárna)								DRUH JEŠTĚRA HLAVOHRUŽ (zool.)					
NOSÁL ČERVENÝ						A SICE	TROPIČTÍ PTÁCI ČELEDI LOBOŠOVITÍ	MEŠŠÍ MAPA					
ZNAČKA NANO- SEKUNDY			EVROPAN ZAHRADNÍ BEŠÍDKA					JEZERO USA KAROTKA				ČESKÝ BÁSNÍK (Kytice)	PRŮTOKOVÝ OHRÍVAČ VODY
NÁZEV ŘECKÉHO PISMENE				ESPERANT. „ATOM“ NA TOTO MÍSTO					IVÁNEK KÓD LETIŠ. TULSA (USA)				
	CITO- SLOVCE BZUČENÍ	INICIÁLY SOBOTY ANGLICKY „JEDNA“			UHERSKÝ PLUKOVNÍK KUS POLE					ODDĚLENÍ NEMOCNIC AFRICKÝ VELETOK			
UBYTOVACÍ ZARÍZENÍ NA LODI						DRAVÁ RYBA ZN. VOLT- AMPÉRU					CITOSLOV- CE CHLADU RUSKÝ SOUHLAS		
3. DÍL TAJENKY													
SMĚR BUDDHIS- MU				PROSTO- MYSLNÁ OSOBA					SILNÉ PROVÁZY				

Tajenka z čísla 03/2020: Tvé milosrdenství mi vrátí život.
Knihu Otevřená klec vyhrává **Hana Skalková**. Připravil Dušan Karkuš.

NEBOJTE SE!

text **BRONISLAV MATULÍK**

Rabín Kushner říká, že jedenácté přikázání zní: Neboj se! Má pravdu, protože Boží přikázání nás chrání a pomáhají nám mnohem více, než nás omezují. Imperativy nekrást, nezbíjet, necizoložit a ctít rodiče nás nemají obrát o štěstí, ale právě naopak – učí nás být skutečně lidskými. Podobně jedenácté přikázání nám má pomoci překonat strach, nenechat se jím ochromit. Kolik životních šancí bychom pro strach ze života (ne ze smrti!) promarnili, kolik požehnání by nás minulo, kdybychom podlehli strachu.

Například bych se nikdy neoženil, kdybych nepřekonal strach z odmítnutí ženy, do které jsem se zamiloval. Nikdy bych neměl skvělého vnuka, kdybych se bál přivést na svět jeho úžasného otce, byl se tak stalo v čase marasmu komunistické totality. Možná bych dnes vůbec nežil, kdybych se ve stejné době neodvážil utéct z kasáren, kam mě jako fotografa z vojenské tiskárny odvolali na

NAŠÍM ÚKOLEM NENÍ STRACH POPÍRAT, ALE ZVLÁDNOUT.

cvičení. Jakýsi nadporučík mně ze msty přidělil pancéřovou pěst s dovětkem, že mě to zabije, protože s tím neumím zacházet. Sebral mi vojenskou knížku, ale nevšiml si, že mi zůstal průkaz z tiskárny. Se strachem ale sebevědomě jsem prošel bránou ke svobodě.

Rozhodně bych nikdy neprožil doslova abrahámovské požehnání, kdybych se bál opustit svůj domov na Moravě a nešel do jiného města a měst v Čechách, kam mě církve i Bůh vedli. Nikdy bych neprožil tolik smysluplnosti své vlastní existence i víry, kdybych se před více než dvaceti lety neodvážil poslechnout povolání a jít sloužit lidem ve věznicích. Nikdy bych nezažil zázrak

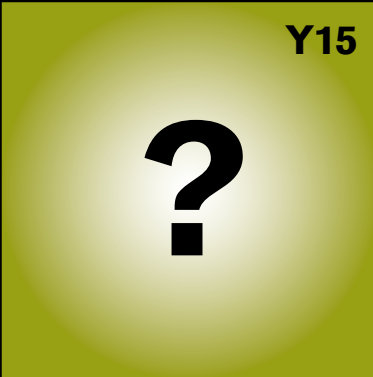
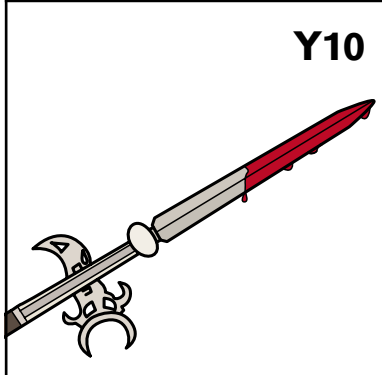
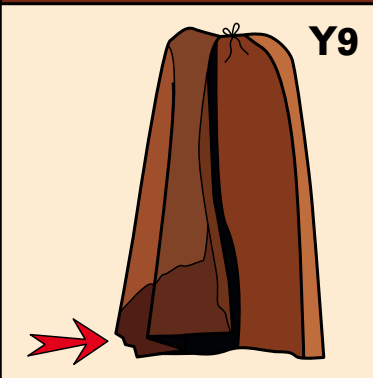
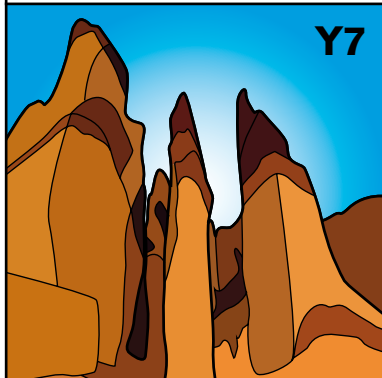
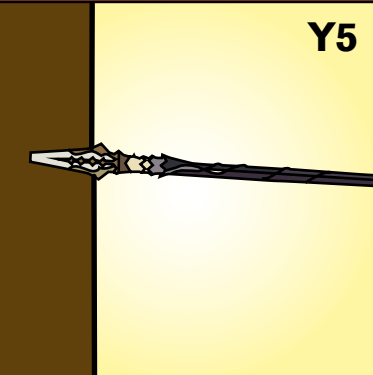
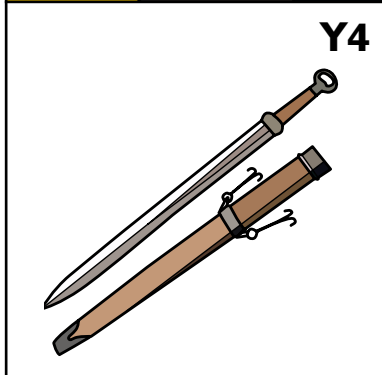
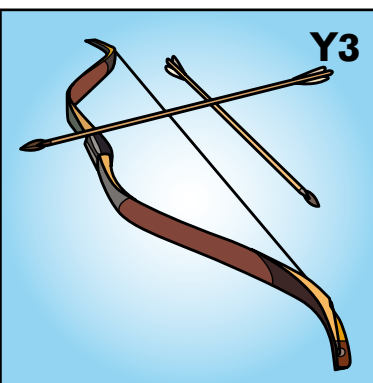
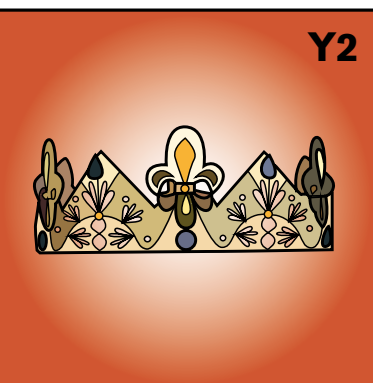

BRONISLAV MATULÍK
kazatel Sboru CB Praha 1
a šéfredaktor časopisu
BRÁNA

proměny neklidné umírající ženy, kolem jejíhož lůžka se shromáždila rozhádaná rodina, kdybych se neodvážil navzdory mrazení v zádech za ní jít do nemocnice, obejmout ji kolem ramen a modlit se s ní k Hospodinu, který je můj i její pastýř. Rázem celou místnost naplnil Boží pokoj, který si nikdo z přítomných nedovedl představit, dokonce ani já ne.

Nikdy bych já sám neprožil zázrak v Jeruzalémě u Zdi náfků, kdybych nepřekonal strach z létání letadlem, který mám doteď, a z palestinských teroristů v neklidné destinaci světa. Chasidské židy říkají, že u Západní zdi, která je pozůstatkem vnějších hradeb zničeného chrámu, přebývá „šechina“, Boží přítomnost. Právě tam, když jsem se modlil a předkládal Bohu trosky svého života, mě od konečků prstů na rukou do celého těla prostoupil Boží zázračný „šalom“ a pak se začaly dít věci i u nás doma...

Proto zmíněný rabín povzbuzuje: „Nebojte se mít strach.“ Naším úkolem totiž není strach popírat, ale zvládnout. Dodejme s Boží pomocí, s pomocí modlitby i našich přátel. Konečně všichni praotcové víry, jako byli Abraham, Izák a Jákob, trpěli strachem. To stejné prožívali izraelští vysvoboditelé z egyptského otroctví – Mojžíš s Jozuem. Identicky se se strachem potýkali proroci Eliáš, Jonáš, Izajáš, Jeremjáš, Ezechiel a další. A také Marie z Magdaly a apoštolové po vzkříšení Krista se báli. Ale ti všichni slyšeli jedenácté přikázání: Neboj se! Máme ho prý v Bibli v různých obměnách tři sta šedesát pětkrát, na každý den jedno povzbuzení. To by nám mohlo stačit k odvaze nejen na rok v čase pandemie, ale na celý život.

V minulém čísle:
ADAM

Tištěné pexeso na tuhém papíru lze objednat na brana@cb.cz za cenu 30 Kč za kus. Objednaná pexesa zasíláme na sbory s výtiskem dalšího čísla časopisu Brána.

SOUTĚŽTE O BIBLICKÉ PEXESO!

Podle obrázků urči, která biblická postava bude na posledním pexesu, a odpověď zašli na krizovka@cb.cz do 14. 4. 2021. Deset vylosovaných dostane výtiské pexeso. Po vylosování výherců můžete s novou sadou obrázků hrát pexeso on-line na www.brana.cb.cz.

Neznáme den ani hodinu – tento Ježíšův výrok zaznamenaný v evangeliu (Mt 25,13) se sice týká příchodu Božího království v plnosti, ovšem stejnými slovy můžeme popsat řadu běžných i méně běžných jevů v Božím stvoření na této Zemi. Ani počasí, ani roční doby nedovedeme předpovídat dostatečně přesně, a podobně je to s výbuchy sopek. Přitom to jsou děje, které někdy významně zahýbou dějinami.

Pro obyvatele Evropy je poměrně známou sopečnou oblastí Island. Je to ostrov, který leží na rozhraní dvou desek zemské kůry, které se od sebe každým rokem o několik centimetrů vzdálí. Země se tu hýbe poměrně často a pod povrchem se ukrývají žhavé roztavené horniny – magma, které o sobě dává vědět četnými horkými prameny a občasnými

Varování máme dost, ale přesný čas výbuchu beztak nevíme JAK SE OZÝVAJÍ SOPKY

sopečnými výbuchy. Pro geology, geofyziky a další vědce je zároveň Island zajímavou přírodní laboratoří. Země je protkaná sítí měřicích stanic a z oběžné dráhy ji sledují družice, které zaznamenávají sebemenší pohyby a změny na povrchu.

Koncem února letošního roku měřicí stanice zaznamenaly na islandském poloostrově Reykjanes silnější sérii otřesů, než je obvyklé. Podle pozorování z družic se povrch v oblasti několika hor vzdal o několik centimetrů – taková z našeho pohledu nepatrná změna může svědčit o tom, že se pod povrchem pohybuje žhavé magma. Meteorologické předpovědi i evropské sdělovací prostředky vzápětí informovaly o tom, že Reykjanes v nejbližší době očekává sopečnou erupci. Nikdo ale nevěděl, kdy nastane, ani jestli vůbec nastane (pozn. red. do uzávěrky tohoto čísla Brány se sopka neozvala).

Předem bylo možno částečně odhadnout jen případné následky erupce – podle toho, jak se sopky v dotyčné oblasti chovaly v minulosti (zaznamenaná je aktivita ze 13. století) a podle krajiny v okolí. Pukliny v povrchu naznačují, že se jimi láva vylévá poměrně pokojně a v okolí není žádný ledovec, který by po setkání se žhavou lávou mohl způsobit bouřlivou reakci a mračna nebezpečného popela v ovzduší.

Jestliže jsou sopečné výbuchy velkou neznámou pro bezprostřední okolí vulkánu, pak ještě větší pozdvižení mohou způsobit v místech velmi vzdálených. Sopečný prach a popel z větších erupcí nebo unikající plyny obsahující síru mohou zahýbat s počasím po celé Zemi, způsobit neúrodu a nepokoje. Výbuch islandského Lakagígaru tak v 18. století pravděpodobně přispěl k francouzské revoluci o několik let později. Erupce indonéské Tambory v roce 1815 způsobila, že v Evropě následující rok jakoby nenastalo léto.

My jako křesťané očekáváme příchod mnohem větších a lepších věcí, než je sopečná činnost. Co když je ale každý z nás obrazně řečeno sopkou, která sama hrozí erupcí? Když se upřímně rozhlédneme po své „sopečné krajině“, jistě všichni potřebujeme včasný zásah Tvůrce, který má tu moc nás proměnit a zachránit před zničujícím výbuchem.

SÍLA VULKÁNU

Během posledních týdnů napočítali seizmologové na Islandu desítky tisíc malých zemětřesení, které 20. března 2021 vyústily do exploze sopky na poloostrově Reykjanes. Opakuje se tak islandská podívaná, která začala 20. března 2010, kdy vybuchl Eyjafjallajökull a způsobil dvoudenní uzavření vzdušného prostoru téměř v celé Evropě.